

SLOVENSKI NAROD.

Izjaja vsak dan popoldne, izven tedne in praznike.

Inserti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroče, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarica“ Knaflova ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 374.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—	1	40—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisemni naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K

Poštnina plačana v gotovini.

Gašper, Miha, Boltežar.

Naš troimenski narod! Naša troedina kraljevina! Kako se to imenitno sliši! Človek se zmisli ne hote na sv. Trojico. Tri osebe pa en Bog. Tri imena pa en narod! — Toda to je skoraj že blasfemija. Da, blasfemija je to, a blasfemija je tudi, ako se zdaj kar naenkrat sramujemo Jugoslavije, ko smo se toliko časa navduševali zanjo, ko je bila toliko časa predmet naših najlepših sanj, ko smo tolikrat zatrjevali, da smo pripravljeni živeti in umreti zanjo! Tista lepa, mlada, oboževana Jugoslavija, ki smo goreli in plameli za njo, tista mila, sladka, od zdravja kipeča devotica, ki je nekdanj razvnela našo kri, se nam je izpremenila hkratu v izmozgano strašilo. Bog ne daj, Jugoslavija! Potem bi se ne vedelo, da so bili kdaj Srbi, Hrvati in Slovenci — ne, da so bila kdaj ta tri imena na svetlu! Kaka nesreča, ako bi se pozabila ta imena, ako bi se zabrisali sledovi preteklosti, izginili svedoki naše še nedavno takozdane zgodovine! Vsakdo naj ve, da nismo Jugosloveni, temveč Srbi, Hrvati in Slovenci, vsak hip pripravljeni, ločiti se drug od drugega ter skloniti iznova glavo pod jarom tuje gospodstva! Ne kraljevina Jugoslavija, temveč kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, kraljevina, ki se vsak čas lahko izpremeni v kraljevine. O bratje, pogledite pa zemljevid, pa sodite po tem...

Se nadalje naj figurira torej tista srčkana figurica SHS na vseh koncih in krajih ter priča o naši zavednosti in našem ponosu — o ponosu, ki ni ponos, ampak nainost. Država SHS, da, država treh mrtvih črk! Sicer pa kdo ve, če naša ljubostnost še to prenese? Saj se bo Srb vedno bal, da bi ne čital kdo: Kraljevina Slovencev, Hrvatov, Srbov! Kaka vzalitev to med — tremi brati! Res, sinovi ene majke smo, toda... Hrvat vsaj te skrbi nima. Tisti H tiči tako ljubko v sredi — in začni od te ali one strani, on ostane vedno v sredi — tako da res ne vem, kaj še hočejo Radić in njegovi drugovi. Krasna figura: dva stebrička, od katerih se vijeta dve kačici! Srb, Hrvat, Slovenec — Gašper, Miha, Boltežar!

Pa grb! To je bilo nekaj za Boga, kako smo se trudili, da bi tudi v grbu dobilo dejstvo izraza, da smo troedini in vendar ne — edini.

Oj ljudje, to je dokaz, da ne čislamo drug drugega in da mislimo vedno samo vsak nase. In to se mi vidi slabo, to se mi vidi žalostno!

Grb! Kaj pa je pravzaprav to grb? Ali res ne bi mogli izhajati brez grba? Čemu nam ta srednjeveška navlaka tujega izvora? Zastava, no, zastava mora biti, — seveda ena, ker tri ali štiri je preveč — toda grb... Zakaj ne bi Jugoslavija prednjačila drugim državam v tem, da bi se otrsela te smešne konvencionalnosti! Kje in čemu nam služi grb? Pa če že mora biti, zakaj bi nam ne zadostoval grb, kakršnega je imela doslej Srbija? Toda ne! Bog ne daj! — Človek bi zblaznel, če gleda in vidi, kaj vse nas skrbi in kaj nas ne skrbi. Kako nas skrbe brezpomembnosti in kako niti ne mislimo na najvažnejše stvari! Lega Jugoslavije je taka, da bi nas morale navdajati vse druge skrbi. Sovražnikov imamo krog in krog toliko, da bi moral dobiti vsak izmed nas sive lase ob tej zavesti, ako jih še nima. Toda ne, mi se pripravimo za ime, mi se pripravimo za to, kakšen boji naš grb. Zares, ko sem čital vse tisto, sem se nehote domislil na one naše stare pratike, ki so imele naslikane na zunanji strani tri može. Prvi je imel cilinder na glavi mlatiti pšenico, drugi pa je imel prazno slamo, pa mora se biti tako. Drugi je imel nizek, širokokrajni klobuk. Bil je oblečen v dolg plašč, v roki je držal lopato in prav razkorčen je stal. Tretji pa — no, kak je tretji bil, se res več ne spominjam. Če torej že moramo imeti tak grb, da bo odsevalo iz njega kaj svojstva vseh treh naših plemen, zakaj bi ne sprejeli omenjene slike, ki smo ji bili že tako zelo privrženi, kot grb? In tudi želji, da bodi v našem grbu zvezda, bi bilo ustreženo, ne da bi si jo bilo treba izposoditi pri nemških Celjanih. Kajti okoli glav omenjenih treh možicev je bilo raztreseno vse polno zvezd. Da, celo zvezda repatica je bila vmes. Ljuba duša, kaj hočeš še več! Seveda, nevarnost je velika, da se ne vname prepri zaradi tega, kdo naj nosi cilinder. Pa jaz mislim, da se cilinder jerhastim hlačam še najbolj prilaga. In da so dvomi glede tega, stoji li Srb ali Slovenec na prvem mestu, za večno izključeni,

se vtakne lahko vsakemu izmed predstavitev naših treh plamen še kos papirja za klobuk z napisom, koga predstavlja. In čitalo se bo: Srb, Hrvat, Slovenec — Gašper, Miha, Boltežar! — Zares, človek mora postati norčav!

Torej ne: Jugoslavija, ampak kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev! Ampak pustimo šalo na stran in zapomniti si, kar vam v vsej resnosti povem: ime kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev se nikdar, nikdar ne udomači! Ne doma, ne v tujini! Ze zaradi tega ne, ker je preokorno in predolgo. Pisal sem že neke, kake naslove bi si bila morala nadeti Italija in Nemčija, in s kakimi naslovi bi se morala okititi prav zdaj tudi Avstrija, če bi bili drugod tako otročji, kakor smo pri nas. Toda drugod cenijo višje pomen edinstvi, kot ga cenimo pri nas, pa tudi bolj praktični so kot smo mi. Smešno, če kdo misli, da

se bodo Francozje, Nemci, Italijani posluževali kdaj tega dolgega naslova. Nemec ne bo pisal: „Laibach im Königreich der Serben, Kroaten und Slovenen“, temveč: „Laibach in Jugoslawien“. Podobno tudi Francoz in Italijan. In ker pri nas od nek daj to velja, kar pride od zunaj, nas tudi v tem nauče tujci, kaj je pravo, oni nam sčasoma dopovedo, kaj da smo in kako se imamo nazivati. Prepričan sem, da ne bo nikdar dolgo, ko se bo čulo samo Jugoslavija. In pride čas, ko ne bo nikdo več vedel o tem, da so bili med nami kdaj ljudje, ki so se sramovali tega lepega imena. Samo v naši ustavni listini bo morda, če ne zmagajo še o pravem času pamet, še v poznih letih čital kdo: „Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.“ Čital bo in se nasmešnil, pa si mislil po tistem: „Gašper, Miha, Boltežar!“

V znamenju „Novoga Časa“.

Ko so klerikali v Ljubljani pregledovali listo svojih kandidatov za občinske volitve, so se grabili za lase, oni, ki jih nimajo več, pa so se bili po svojih vlečah, in godrnjali so soglasno: Kaj takega! Kaj to bom jaz volil? Pri sestavi volilne listine so zmagali Novočasariji. Ti so avantardna klerikalne stranke, ti mladini ukazujejo in mečejo v kot vse one, ki so doslej smatrali „Slovenstvo“ besedo za merodajno. Novočasariji zabavljajo na „Slovenca“, ga devajo v nič, „mi pri „Novem Času“, mi vodimo, mi ukazujemo.“ Janezi Zgagarji krog „Slovenca“ zabavljajo na „Novi Čas“. Novočasariji pa na „Slovenca“, kakor smo že rekli. Prav imajo v tem oziru eni in drugi. Velik dirndaj je med klerikalci in nikjer je ni vodilne roke, ki bi jih brzdala. Starini pravijo: Šusteršiča manjka, mladini pa: bomo že vam mi pokazali Šusteršiča! Prav moderni gospodje so mladini in učeno govore o komunalni politiki. Janezi Zgagarji so bili doslej klerikalci v komunalni politiki, odslej hočejo biti še hujši zgagarji. Ako ima „Slovenec“ Janeza Zgaga v podlistku, ga ima „Novi Čas“ pa že v svojih uvodnikih in tako dolg je ta Zgaga, da se vleče skozi vso listo vo nečednost. „Kapitalistično“ je oblečen. Ves je posut s „kapitalom“, „kapitalizmom“ in posebnimi našitki so iz „bank“, „bankirjev“ in še več vrednih pridevkov. Kakor so na-

sute po velikonočni potoci vipavske rožine, tako je nasut po „Novem Času“ „kapital“, „kapitalizem“. Se daj bi radi, ta „kapitalizem“ spravili tudi na rotovž. Ogrinov oče so pravi kapitalist. Oni posežejo v svoj žep pa lahko naštejejo bankovčke. No, zato pa so prvi na listi. Za njimi takoj je pa urednik „Novoga Časa“, Kremžar, to je tisti, ki sam nima nič pa se je kapital po svojem lističu. Po noči in po dnevi se mu sanja o kapitalu, sedaj bi rad sanjal o kapitalu tudi v občinski zbornici. Ta Novočasari je pravi nosilec klerikalne liste. Pred vojsko je bil na Goriškem in tam po magal voditi novostrujarske zdražbarije pa si je bil nakopal le odpor pri staro in novostrujarskih. „Večernega Lista“ so se oni klerikalci, ki še kaj drže nase in na stranko, sramovali, sedaj se sramujejo „Novoga Časa“. Ali ti so v manjšini, ker so v stranki prevladali skrajni prenapeteži, najdržnejši hujskači in kričaški rogovileži. Iz teh vrst je sestavljena klerikalna lista, kar je zmernejšega, je vse zapostavljeno, to mora samo iti volit, kakor ukazujejo Novočasariji. Ali lista je izraz socijalne opredelbe ljubljanskega prebivalstva. In tako je mogel priti na listo na primer tudi mlad Orlič, ki dotna sedi pa cigarete kadi. Poklicna označba je izmišljena. Klerikalni mož, ki je delal celo svoje življenje, naj odda sedaj svoj glas za takega inladiča,

sicer mu preti nevarnost, da ga ozmerjajo s „kapitalizmom“, ki se sramuje delavca.

Ker je med klerikalci velika napetost in odpor, kličejo na pomoč samega dr. Korošca. Ali kaj bo Korošec, ta jugoslovanski izgubljenec! Zšel je na napačna pota in dan na dan se vsipa nanj vedno silnejša krivda protidržavnega rovarjenja. Ta ne bo nič pomagal pa tudi Simrak ne. Kaj naša Ljubljana naj stopi na pot za Karlovimi čestitci? Korošec in Simrak bosta kričala v „Unionu“, kričal bo „kapitalist“, Kremžar, pridušali bodo volice, da morajo iti voliti vsi strankino listo, krika in vika bo brez konca in kraja, na dan volitev pa se mora pokazati, da je bil Korošec-Simrakov pohod v Ljubljano brezuspešen!

Volilci JDS, storite svojo dolžnost, vsi do zadnjega! Prav vsi na volišče, da onemogočimo klerikalno omadeževanje Ljubljane!

Politične vesti.

— Izenačenje prejemkov državnih nameštencev. Zagreb, 22. aprila. Danes je bila končana redakcija „Osnova zakona o preveđenju na dinarske plate državnih službenikov van Srbije i Crnogorec. Na predlog poslanca prof. Relanerja se je osnova, kakor je o njej v ponedeljek obširneje poročal v Ljubljani, v § 2. dopolnila z dastavkom: „Službenostarostno doklade ostanje in se vzamejo v enakem iznosu edinic v dinarjih. Dalje se je popravila tabela III. in IV. in sicer tako, da je plača poduradnikov na I. stopnji 1000 dinarjev in v vsaki višji stopnji po 90 dinarjev letno višje, plača slug pa na I. stopnji 900 dinarjev in v vsaki višji stopnji po 80 dinarjev letno višje.

— Za naziv „Jugoslavija“. Jugoslovanski akademiki v Brnu sestali so se v soboto, da skupno zavzamejo stališče v pogledu naziva naše države in je s skupščine odposlan konstituenti v Beograd tale brzojav: Jugoslov. akad. omladina v Brnu, zbrana na obnem zboru dne 16. aprila 1921, zaklinja odgovorne faktore, da ob 12. uri rešijo ime „Jugoslavija“, ker v enem imenu vidi edini znak jedinstvene države.

— Upravni odbor državnih monopolov. Za člane tega odbora so imenovali: Dr. Milan Srđkić, dr. Jovan Radonjić, Juraj Demetrović in dr. Gregor Žerjav.

— Odprto pismo klerikalnemu poslancu Pušenjaku. Narodni poslanec Ivan Urek pribojuje v „Kmetijskem listu“ odprto pismo Vladimiru Pušenjaku, nekdanjemu naprednjaku in sedanjemu poslancu reakcionarne klerikalne stranke. Ker je vsebina pisma značilna za klerikalne politične in novinarske metode, priobčujemo pismo v celoti: Kakor Vam znano, sem Vas spo-

Emil Štefanovič:

Iz spominov 3 Dunaja.

V vojnem ministrstvu smo dobili od nemško-avstrijskega državnega tajnika za vojno dr. Maverasobe z vsem pisarniškim orodjem in v X. okraju Kundrathstrasse barake za jugoslovanske vojake, vračajoče se čez Dunaj na razpolago. Obenem nam je dodelil več osebnih in tudi tovornih avtomobilov. Hranop na nam je obljubil neki jugoslovanski stotnik, ki je bil še zapovednik bivšega vojaškega živeznega skladišča. Vse je šlo torej brez denarja: pripomogel nam je tisti silni kaos v Avstriji, ko ni vedel nihče, kakor pravi Srbini, „Ni ko pije, ni ko plati!“

V vojnem ministrstvu smo imeli zborovanje. Prišli so naši prijatelji in poznani jugoslovanski častniki, da organiziramo pisarno. Naradili smo sledeči načrt: poverjenik kot civilna oseba, — pomočnik za zunanja dela, — pomočnik za notranja dela, — častnikarski in poučni častnik, — pisarniška direktorja (pošta, exhibit), — prometni oddelek, sanitetni oddelek, duhovniški oddelek (katoliški-pravoslavni-

mohamedanski), oddelek za prehrano, oddelek za informacije, izvidni oddelek, zapovedništvo zbirališča, kolodvorski častniki in komandiranci v poedina ministrstva.

Tako se je razvil iz kavarniškega uradovanja močan, dobro organiziran aparat, ki je bil sposoben opraviti ogromno delo. Delali so vsi brez razlike stopnje neumorno noč in dan. Med našimi ljudmi je vladala sokolska disciplina in bratsko podpiranje drug drugega in ni bilo sledu intrigantstva in nevoščljivosti. Delali so pač vsi nesebično za stvar in ne za odlikovanje.

V srednje evropskem časopisu smo objavili, da se zbiračo Jugoslovani, ki se vračajo v domovino, na Dunaju. Na dunajskih kolodvorih pa so jih naši častniki s patroljami v naših novih uniformah z jugoslovanskimi kokardami čakali noč in dan, da jih povedejo v naše zbirališče. To je bilo velikansko taborišče, ki smo ga preuredili za prenočišče za več tisoč ljudi. Imelo je svoje kopalnice za novodošlece, svoje čevljarje, krojače, malo bolnico in tudi dobro oboroženo posadko od 600 mož, katere sem organiziral iz bivših srbskih ujetnikov.

Vladal je tukaj vzoren red in disciplina v najkrajšem času. V zbirališče prišli vojaki so se najpreje nahranili, odpočili, okopali, očistili uši in pregledali, da ne bi imel kdo kužne bolezni. Da bi preprečili vsako širjenje bolniševskih razornih idej, se je odredilo, naj se vsak dan poučuje moštvo po duhovnih in zato določenih častnikih o narodnih potrebah, o potrebi sloge, reda in dela, priporočalo se je vsem častnikom, naj drže železno disciplino, toda s trpinami naj ravnaajo blago in pravično. Naj pazljivo vplivajo na njihovo dušo, da se ne bi žalil njihov verski ali plemenski čut, kar bi moglo zmanjšati vseobčo navdušenost, ki nas je takrat navdajala.

Opasne elemente, ki so bili sobodni destruktivno delovati med ljudmi, smo odstranili v posebno barako. Da se vpliva in pomiri trpinčeno in po težkih mukah razburjeno vojaštvo, je izšel tiskan poziv.

Da ljudi, predno so odpotovali z Dunaja v domovino, tudi moralno zasiguramo naši državi, sem odredil, naj se zaprisežejo. Ker pa zaprisege nisem imel, sem jo sestavil sledeče:

Zakletva:

Zaklinjem se nebom i zemljom, očevim imenom i majčinom dušom, krvlju prolivenom i krvlju naše dece, da ču očuvati neslomljivo vjero i nepokolebljivo odanost kralju svih Jugoslovena, Petru Karađorđeviću i njegovom sinu Aleksandru. Tako mi Bog pomogao! Amin.

Čitao i razumio (sledijo podpisi).

Na to zgodovinsko znamenito in originalno prisego je priseglo okoli 70.000 ljudi, brez te prisego ni mogel nihče potovati v domovino, ker sem imel osebne vlake in transporte za Jugoslavijo popolnoma v svojih rokah.

Ko so bili ljudje prehranjeni, očisti, poučeni in zapriseženi, smo jih organizirali po 1000 za transport in jih poslali obskrbljene z legitimacijami in potno prehrano v dobro zakurjenih vagonih v domovino. Taki transporti so odhajali vsak teden dva do štirikrat, in delo je šlo gladko in hitro izpod rok.

Par dni po razpadu se je oglašil tudi monsignor dr. Evgen Lampe, da bi potoval v Jugoslavijo s transportom. Rekel sem mu jako

prijazno, da lahko potuje, ali da mora preje prisegi kakor vsi, ki potujejo v Jugoslavijo.

Poklical sem majorja, ki je ponavadi prisegal, da pred mojimi očmi izvrši tudi to operacijo. Dr. Lampe je vzdignil prste in govoril za majorjem že navedeno prisego.

Podpisal je in teške znojne kaplje so padale temu nekdanjemu diktatorju Slovenije pod habsburško vlado...

Na to prisego je prisegla cela vrsta bivših avstrijskih generalov, sedaj Jugoslovanov, med drugimi tudi v stari Avstriji poznani Čičerić, Sertić itd.

Zaprisego s temi bivšimi kapacitetami sem dal izvršiti pred svojimi očmi in ko je prišla beseda Petra Karađorđevića in njegovega sina Aleksandra, se je pač mnogim stresel glas. Užival sem, ko sem gledal trepetati te lakajske duše, ki so gnale na stotisoče naših ljudi v smrt proti lastnim bratom. Prisego in njihove podpise pa hranim še danes...

7. jan. so se javili general baron Rhemen in dve dami, od katerih je bila mlajša v beograjskih krogih zaradi simpatije do tujih klavirjev dobro znana Rhemenova

štoval do zadnjega časa kot moža, ki je po moji dosednji sodbi deloval s poštenim namenom, četudi na napačni poti. Spominjate se, da sem vam izjavil nekako pred enim letom, da vidim v Vas edinega poštenjaka med klerikalci. Sedaj ste mi pa vsilili prepričanje, da poštenjakov pri klerikalcih ni. Citam namreč Vaše ime kot odgovornega urednika na klerikalnih listih »Stražec in« Slovesnemu Gospodarju, teh najsvetovnejših in najbolj umazanih listih dele zemlje. S svojo poslan-sko imuniteto ste zavarovali te liste, da morejo brezskrbno obrekovati in grdit poštene ljudi ter o njih lagati. Od časa, ko ste postali Vi odgovorni za poštenje teh listov, so ti postotniki svojo hudobijo in surovost, s katero obme-tujejo tudi podpisanege. — Za vse te hudobije nosite odgovornost Vi, gospod Pušenjak, in od Vas bom terjati zadolženje. Ako mislite, gospod Pušenjak, da morete, skriti pod okriljem poslan-ske imunitete, nganjati zlobo nekanzova-no, se kruto motite. Paglavce, ki meče kamenje zahrbtno na poštene lju-di v zavesti, da mu sodišče ne more do-šivega, mora dobiti za to plačilo tudi kot — paglavec.

— Klerikalci odpovedujejo pokor-šino državnim zakonom. »Stražec piše o« kancelparagraf in pravi med dru-gim, da državne oblasti ne bodo nikdar dosegle, da bi duhovniki na priznici priganjali ljudi, naj plačujejo krivične davke itd. Članek, ki je po državnih oblasti konfisciran, končuje s trditvi-jo: Duhovniki pa se bodo držali tiste poti in tistih navodil, ki jim jih daje cerkvena oblast! Ne bodo si dali po kancelparagrafi ne prepovedati, pa tudi ne zapovedati, o čem naj na priz-nici govorijo! — V avstrijskih časih ni pisala »Stražec nikdar v tem tonu pro-ti državi. Tudi takrat ne, ko se je čutil dr. Korosec kot šef stranke in glavni urednik listov v Cirilovi tiskarni uža-lienega zaradi ene ali druge malenkos-ti, ki so jo zakrivila na Dunaju. Ta-krat so bili svedeča zlati časi za naš klerikalizem. Danes pa ni več ne Av-strije in ne Habsburžanov. Rim pa ni ravno preveč v sorodstvu z Beogra-dom. Toda klerikalna reakcija vkljub »zmagovitvi« ideji ne bo imela uspeha.

— Klerikalna volilna sredstva. Maribor, 22. aprila. Danes je izšla posebna izdaja »Stražec za Maribor, ki se je brezplačno razdeljevala po mestu. Vsa izdaja od začetka do konca je ostudno blatenje demokratske stranke in njenih pristašev. Osebnih napadov na vladne komisarije dr. Pfeifferja so polni laži in natančnosti ter preseera-jo vsako mejo dostojnosti volilne agitacije. Najostudnejši pa je napad na dr. Serneca, ki je svojčelcem na jav-nem shodu očital klerikalnem tajno svezu z dr. Šusteršičem v Celovcu. Na koncu anelirajo klerikalci na trgovce in obrtnike, katerim grozijo z bojkotom, ako ne bodo glasovali za njihovo listo. V tem delu piše »Stražec, naj tr-govci in obrtniki ne pozabijo — da se-ži za tržnico SIS zaupnik, ki ima važ-ne nalogo. Ta grožnja je nasilno ome-jevanje volilne svobode in tajnosti. — S takimi sredstvi terorizirajo klerikal-ci omahljive volilce, ki se ne zavedajo v popolni meri svojih državljskih dolžnosti. Čudimo se, da državna oblast ni zaplenila hujšajočih in lažnivih »Stražec, saj veljajo za občinske volit-ve isti predpisi, kakor so bili za kon-stituantno. To tem bolj, ker vsebuje »Stražec prestopke proti volilni svo-bodi.

— Pozajantja z Italijo. Zagrebška »Riječ« piše med drugim: V času, ko so došli v Beograd italijanski delegati za trgovska pogajanja, so pričele pri-hajati iz Rima vesti, iz katerih je raz-vidno, da Italijanski službeni krogi je smatrajo vprašanja Baroške luke za rešeno. To zavedo je sprožila že ita-lijanska komisija, ki naj skupno z našo komisijo na lico mesta določi mejo med nami, Italijo in Reko. Znan nam je bistvena vsebina teksta italijanske ko-misije, ki predlaga za reško in Baroško luko reško-italijansko-jugoslovensko upravo. Baroška luka naj bi se izlo-čila iz naše suverenitete. Snreim tega predloga bi pomenil dovoljenje izpre-menitve rapalske pogodbe in sicer čl. 4. in 5. Italijani izražajo željo, naj se sedaj ne izvede definitivna določitev meje med nami in Reko, ampak šele

po izvolitvi reške konstituante in defi-nitivne reške vlade. Tedaj naj se uvede ponovna razprava o Baroški luki, na-šo državo pa naj se v tem vprašanju prisili na koncepcijo. Še vedno upa-mo, da to ni oficijelno stališče ita-lijanske vlade in najmanj grofa Storze in Giolittija, ki vesta, kaj so podpisali in zakaj so podpisali in kaj je bilo v Ra-pallu na igri. Naša vlada in naš narod ne moreta v tem vprašanju popustiti, ker bi vsako popuščanje ogrozilo naj-večje narodne interese ter bi imelo ne-dogledne posledice za naš notranji mir in za konsolidacijo odnosov z Italijo. Smrtno obsodbe si vendar ne moremo podpisati. Ako pa pride ta ali oni član italijanske delegacije s podobnimi za-hlevami, tedaj opozarjamo, da se vrši sedaj v Beogradu trgovska pogaja-nja in da bi pomenilo ogroženje poli-tičnega mira, ako bi se trgovski dogo-vor sklenil preja, nego se izvzde v te-ritorijskem oziru rapalska pogodba tako, kakor je sprejeta in podpisana 12. novembra 1920, tudi z ozirom na Delto in luko Baroš. To je zahteva ce-lokupnega naroda.

— Proglas dalmatinske vlade. Split, 22. aprila. Pokrajinska vlada za Dalmacijo je izdala proglas, v katerem javlja, da dela centralna vlada z vso potrebno energijo, da se izvede ob-veznosti, ki pomenijo za italijansko vlado vprašanje morale in mednarod-ne časti. Prebivalstvo naj se ne vzne-mirja in naj ohrani mir, da se ne bo kompromitiralo delo, ki se bliža svoie-mu koncu. Ta proglas je v zvezi z vest-mi o odgoditvi evakuacije druge in tretje cone dalmatinskega okupiranega ozemlja.

— Demokratski dan. Glavni odbor Jugoslovanske demokratske stranke je proglasil 3. maj za demokratski dan v vsej državi. Ta dan naj bi se na raz-ne načine agitiralo za veliko idejo de-mokratizma.

— Volilne na Koroskem. Iz Celov-ca poročajo, da se vršijo 19. junija vo-lilne v deželni zbor in v narodno skup-ščino.

— Izstop iz radikalnega kluba. Beograd, 22. aprila. Danes je defini-tivno izstopil iz radikalnega kluba g. Momčilo Ivančič. Kot vzrok izstopa na-vaia Ivančič okolnost, da mu ni bil do-voljen načelni govor v imenu kluba. V resnici pa je pravi vzrok izstopa de-istvo, da je Ivančič Protivac pristal in da se ne strinja s politiko g. Pašića.

— Klub muslimanskih poslancev. Iz južne Srbije je izvolil za predsedni-ka g. Mehmeda Alija. Klub bo, kakor zemljoradniški, načeloma glasoval za ustavo.

— Delavsko vprašanje. Beograd, 22. aprila. V ministertvu za socialno politiko se je vršila konferenca načel-nikov vseh oddelkov. Na konferenci se je razpravljalo o delavskem vprašanju in o načrtu dela, ki je v zvezi z otvo-rnitvijo delavskih sindikatov in organi-zacij. Ustanavljanje delavskih organi-zacij bo dovoljeno samo onim delav-skim skupinam, ki temeljijo na čisto gospodarski osnovi.

— Nov socijalistični list v Vojvo-dini. V Subotici bodo pričeli socialisti izdajati politični list v madžarskem je-ziku pod naslovom »Vojvodine Neps-zavac.

— Združitev češkoslovaške cerkve s srbsko. »Prager Press« poroča iz Olomuca, da se je na tamonišem zho-rovanju v prisotnosti škofa iz Nisa Do-siteja sklenilo, da se združita češko-slovaška cerkev na Moravskem in v Sleziji s srbsko pravoslavno cerkvijo.

— Za avtonomijo Podkarpatske Rusije. Guverner Podkarpatske Rusije dr. Žatkovič je podal ostavko, ker želi imeti popolno svobodo pri izvedbi pro-grama Češkoslovaško - rusinske fede-racije, v kateri bi Podkarpatska Rusi-ja dobila pravične meje in popolno av-tonomijo v kulturnem, političnem, go-spodarskem in upravnem oziru. Češko-slovaška vlada še ni sprejela guverner-jeve ostavke, ker se ne strinja z nje-govo avtonomistično politiko. V senatu je guvernerja napadel senator Klofač, katerega podpirajo rusofili in na-predni krogi v Podkarpatski Rusiji. Žatkovič je izjavil, da ima dokumente, ki sta jih podpisali Beneč in Masaryk in v katerih je zasigurana Podkarpat-ski Rusiji široka avtonomija. — Tako poroča zagrebška »Narodna Politika«.

nečakinja, Micika Spetzler, ki je bila pravzaprav za četa avstrijske okupacije pravi guverner v Srbiji. Tisti general Rhenen, ki je bil v Srbiji gospodar nad življenjem in smrtjo Srbina, ki je s svojimi na-redbami bičal sina srbske grude, je sedel zdaj pred menoj zbit in potr-t: kakor stara bolna ženica je prosil, naj mu pomagam rešiti pohištvo, ki so mu ga zaplenili v Zagrebu.

Čutil sem v sebi zadovoljstvo, da se poigram s tem tiranom srbske krvi. Po daljšem pripovedovanju, v katero se je neprestano vtikal je-zični guverner, pravi Micika: »Onkel, Du weisst es ja nicht... ich werde dem Bevollmächtigten erzäh-len...« Jezik ji je tekel kakor nabrušen. Neprestano se je sklice-ovala na svoje prijatelje in tudi na jugoslovanska častnika pri Narodnem Veču v Zagrebu, Kvaternika in Ulmansega.

Poslušal sem nemo vso povest do konca. Nato sem jih odsluovil z besedami svojemu pomočniku: »Prosimo, napišite protokol z gospodom generalom in z gospo-đinole«

Nekega dne se je javil na po-slanštvu sekretar gospe ministra Y. Prosil je, da bi se peljala gospa mi-nistрова s transportom. Rekel sem mu, naj se obrne na šefa oddelka za legitimacije, kjer se vse uredi. Ali vsiljivi Nemec je zahteval cel vagon za gospo, češ da vozi s seboj tudi stvari, ki jih je na Dunaju ku-pila. Odslovil sem ga: da dobi gos-pa ministrova separaten kup, naj se obrne na referenta za legitima-cijo.

Drugi dan pa je prišel zopet in mi razložil, da gospa ministrova želi, naj bi preložil transport, ki sem ga določil na soboto, na po-nedeljek, češ da gospa ministrova še ni nakupila vsega. Odgovoril sem mu, da je nemogoče puščati 1000 za transport že pripravljenih ljudi čakati pozimi dva dni dalje zaradi tega. Odšel je užaljen. Po-sledica pa je bila, da se me je iz kroga gospe ministrove potem ostro kritiziralo.

Pač Bog pomagaj! Sličan slučaj, vendar v popol-noma drugi luči se je zgodil že prej.

Rimska konferenca.

V Rimu, 15. aprila 1921.

Na poziv italijanske vlade so se dne 4. t. m. sestale v Rimu dele-gacije nasledstvenih držav bivše avstro-ogrške monarhije, da se v zmislu čl. 265 St. germainse po-godbe posvetujejo o rešitvi tistih vprašanj, nastalih vsled razpada Avstro-ogrške, ki niso bila rešena v mirovnih pogodbah in tudi ne spadajo pred reparacijsko ali kako drugo komisijo.

Jugoslovanska delegacija, ki ob-stoja iz dr. Rybářa in dr. Špevca kot delegatov, in dr. Babnika, dr. Hacinca, dr. Nagyja, dr. Pavliča, dr. Stražničkera in dr. Šišica, kot stro-kovnjakov, ter enega tajnika, je prispela dne 10. t. m. oziroma v na-slednjih dneh.

Konferenci predseduje bivši italijanski veleposlanik v Londonu, Impriali. Ona se je razdelila v dve glavni komisiji, eno jur.-administra-tivno in eno fin.-ekonomsko. Prvi načelniki dr. Ricci, drugi pa dr. Brocchi, bivši odvjetnik in mestni svetovalec v Trstu. Vsaka komisija imenuje odseke in pododseke, v katerih pretresujejo strokovnjaki precej obsežni, od Italijanov se-stavljeni program. Do sedaj se je razpravljalo o vprašanju razdelitve, oz. prenosa arhivov, registratur itd.,

o dvojnem obdačevanju, dokumen-taciji državljanstva in o tečaju, ozi-roma valuti, v kateri naj se plačajo dolgovi med nasledstvenimi zavez-niškiimi državami. Za Avstrijo in Ogrsko je namreč to vprašanje, četudi v precej nerodni obliki re-šeno v mirovnih pogodbah.

Razprave napredujejo precej počasi. Italijanska vlada je sicer za konferenco izdelala program, kon-kretnih načrtov za rešitev posa-meznih vprašanj pa pred konferen-co ni bilo. Vsled tega so navodila vseh delegacij zelo pomanjkljiva in ne dopuščajo obveznih pogajanj. Konferenca ima na ta način le zna-čaj predkonferenc, po kateri se ho-de posameznim vladam moralo dati možnost, da h konkretnim predlogom zavzamejo svoje stali-šče.

Včeraj so bili vsi udeleženci rimske konference povabljeni v Kvirinal na dvorski obed.

Pri predstavljanju se je kralj informiral o zdravstvenem stanju našega kralja in omenil, da je bil ta zelo dober zanj. Po obedu pa se je posebno dolgo razgovarjal z našim prvim delegatom, dr. Rybářem. Adriaticus.

Prekinjenje trgovskih pogajanj z Italijo?

Italija pri izvedbi rapalske pogodbe. — Ministrski svet.

— Beograd, 23. aprila. Po za-nesljivih informacijah na merodaj-nih političnih mestih o stališču vladnih krogov napram postopanju italijanske vlade z ozirom na izved-bu rapalske pogodbe se poroča: Naša vlada je prešla z Reke tajne brzjavke, da skuša ital. vlada preprečiti izvedbo rapalske pogod-be z ozirom na luko Baroš. V po-litičnih krogih so mnenja, da se tr-govska pogajanja z Italijo ne mo-rejo nadaljevati, dokler ne izpolni Italija svojih obveznosti. Istega mnenja so tudi člani naše delega-cije, ki se pogajajo z italijanskimi delegati. Naša vlada v tem oziru še ni storila nobenega sklepa.

— Beograd, 23. aprila. Vaš do-pisnik doznava iz zanesljivega vira, da bo ministrski svet na današnji seji razpravljao o vprašanju nado-ljevanja trgovskih pogajanj z Ita-lijo.

(Ako vlada sklene, da se trgo-vinska pogajanja z Italijo prekinijo dotlej, dokler ne da italijanska vla-da zanesljivih garancij, da bo izve-dla vse obveze, ki jih je prevzela v rapalski pogodbi, torej tudi one, ki se nanašajo na luko Baroš, do jav-nost samo pozdravila tak sklep. Dvolični igri italijanskih diploma-tov se da napraviti konec samo z energično gesto. Uredništvo.)

Ustavotvorna skupščina.

Oktrotiranje ustave? — Apostoli edinstva.

— Beograd, 22. aprila. Današnje selo ustavotvorne skupščine je otvoril pred-sednik dr. Ribar ob 9.45. Početkom seje sta dobila posl. Ljuba Jovanović in Mihajlo Stojić besedo k osebnim pripombam. Za-tem je govoril minister dr. Velizar Jan-ković, ki je naglašal, da mora sedanja skupščina ustvariti ustavo in da sta proš-li že dve leti, odkar se je pričelo izvrševati to zgodovinsko delo. Naš narod živi že dve leti v brezprimernem kaosu pod de-veljimi zakonodajstvi in enajstimi adminis-tracijami. To je tako velika mešanica, da se niti strokovnjaški pravnik ne more lahko izpoznati v tem kaosu uredb. Medtem ko pestuje v nekaterih občinah izvoljeni pre-dstavniki, so imenovani v drugih za vodstvo poslov komisariji. Živimo v provizoriju, medtem ko so že vse druge države okoli nas dobile svojo ustavo. Tak provizorij po-staja vsak dan večja nevarnost za državo in narod. Udenjenje našega naroda se ni izvršilo z revolucijo, temveč s kapitulacijo Avstrije na eni strani, in kompromisom na drugi strani. Mi ne želimo, da bi se ustava okrotirala, toda reči moramo, da je v pra-kci tak okrotaj potreben. Ako ne bomo dr-žavi dali ustave potom sporezuma in gla-sovanja v parlamentu, potem pride »volens volens« okrota. Težkoče izhajalo odid, ker se ni našlo sporazuma med skupinami, ki so za monarhijo. Govornik je nato pre-šel na vprašanje notranje ureditve države, ki se mora izvesti na podlagi centralizma in ne avtonomije ter dejal, da so vsi Srbi za unitarizem in da je večji del Hrvatov

in manjši del Slovencev za federalizem. Federalistična ideja se je pojavila šele pri ustvarjanju konstituante. Prepričan je, da so vse deklaracije Jugoslovanskega odbo-ra, Narodnega veća, srbske vlade in re-genta prožete z željo po unitaristični ureditvi države. Omenja važne politične akte sporazuma z vlado dr. Vesnić, o katerih je govoril minister Drasković. Tedaj sta bila v vladi tudi dr. Drinković in dr. Korosec. Nikdar se ni v teh aktih naglašalo, da se naj država uredi na federalistični pod-lagi. Na kronskem svetu pod predsedstvom regenta je bilo predloženo od Vesnićeve vlade vprašanje vprilo vladarja, ali naj uredimo našo državo na federalistični ali avtonomistični podlagi. Govornik pravi, da je dr. Laza Marković tedaj stavil vprašanje: »Visokostanvo! Gospoda! Hoćemo li urediti državo kot pristo ali sestavljeno federacijo. G. Vesnić je odkrito vprašal, ali je kdo, ki je proti načrtu dr. Laza Markovića. Vsi so ga odobrili, tudi g. dr. Drinković in ostali. (Ploskanje v centru, protesti pri Jugoslovanskem in Narodnem klubu) To je pismen državno-političen dokument. To znači, da smo vsi predstavniiki parlamentarne skupščine stoptili na teren proste države s široko samoupravo V na-daljevanju svojega govora je poudarjal minister dr. Janković kot Srbijaneec na za-sluge onih Hrvatov in Slovencev v demo-kratski stranki in v dr. Vošnjakovi skupni, ki v tem času tako krepko branilo idejo edinstva država. Oni so pionirji in apostoli edinstva, katerim bodo gotovo sledile mase naroda. Oni so čuli ob tej priliki, da so iz-

dajali. Vprašam, komu se li hoče, da iz-daja svoj narod. Oni delajo za svojo dr-žavo. Nadalje je govornik razlagal social-na določila v ustavi ter je končal svoj go-vor z velikim odobravanjem skupščine. — Kot naslednji službeni govornik parlamen-tarne skupine je dobil besedo poslanec Trša Kaclović, ki je govoril v ime-nu komunističnega kluba. Razvijal je so-cialne teorije o državi kot organizirani sili enega razreda. Pravi, da so v Srbiji do l. 1903. vladali Obrenovići, pozneje pa, da je vso oblast prevzela vojska, in sicer prej črna, a sedaj bela roka. To je faktična sila, ki danes ustvarja ustavo. (Smeh in ugovo-ri) Govornik je nadalje kritikal ustavni načrt, pri čemer je došlo do številnih med-klincev, ko je govoril o francoski revoluciji in sovjetskem režimu. Seja se je zaklju-čila ob 13.30.

Iz naša kraljevine.

— Vprašanje kasacijskega sodišča. Iz Beograda poročajo, da zahtevajo radikalni kot sedež kasacijskega so-dišča Beograd in ne Zagreb, kakor je bi-lo svojčasno mišljenje.

— Za izenačenje zakonov. Beo-grad, 22. aprila. Te dni se bodo pričle-le v ministertvu za pravosodstvo seje zakonodajnih komisij, ki bodo razprav-ljale o vprašanju izenačenja vseh pravnih zakonov v državi in o vprašanju organizacije naših sodišč.

— Najdeni vagoni dvornega vlaka. Beograd, 22. aprila. Po umiku srbs-ke vojske so Nemci in Bolgari odpela-li iz Srbije vagon dvornega vlaka kralja Petra. Sedaj so našli en vagon v Bolgariji, kjer je služil kot mobilni stan generala Žekova. Ostalih sedem vagonov pa so našli v raznih krajih Nemčije.

— Obsojeni »revolucionarni« kmet-je. 20. t. m. se je končala pred petrinj-sodiščem razprava proti 43 kmetom, ki so bili obtoženi upora in javnega nasilja v okolici Siska. Nekaj kmetov je bilo obtoženih tudi zaradi razdeja-nja železniške proge, ki so jo razdelali zato, da preprečijo prevažanje vojaštva. Devet obtožencev je bilo oproščenih. Glavni obtoženec Ivan Mrazovac je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe, ostali pa na 1 do 8 mesecev.

— S sekvestra. posestva Friderika Habsburškega. »Hrvat« poroča: Na po-sestvu nadvojvode Friderika v Belju, kjer je upravitelj sekvestra grof Bo-brinski, je odkrito veliko poverljivega za okoli 13 milijonov kron. »Beograd-ski Dnevnik« demantira vesti drugih beogradskih listov, da je tudi grof Bo-brinski zapleten v to afero. Povevanje-je sta izvršila ravnatelj sladkorne tovarne v Belju Stetner in Teiner, ki sta aretirana, dočim je tajnik uprave pobegnil. Interesantno je, da so bili spisi o tej aferi ukradeni v vlaku med Vinkovci in Beogradom. Sumijo, da je izvršil tatvino sprevednik. »Pravda« pa piše, da jih je ukradel nekdo v vo-jaski obleki.

— Umirovljeni črnogorski oficirji. Z ukazom vojnega ministra je umiro-vljenih okoli 60 bivših oficirjev črnogor-ske vojske.

— Pristanišče v Beogradu. V za-četku maja bodo pričeli z delom za ure-ditev pristanišča v Beogradu. Strokov-njaki trdijo, da bo beogradsko prista-nišče po končani izgradbi največje ob Donavi.

— Novinarsko društvo v Subotici je imelo zborovanje, katerega so se udeležile redakcije vseh jugoslovens-kih in madžarskih listov. Zborovalci so sklenili, da se društvo razpusti in da se konstituirajo kot vojvodinska sek-cija Udruženja jugoslovanskih novi-narjev.

Neodrešena domo-vina.

— Volilno gibanje na Goriškem. Vrše se dan na dan zborovanja in volilni shodi jugoslovanske narodne stranke. Tako so bili volilni shodi v Vipavi, Ajdovščini, Črničah, Šempasu, Dornbergu in drugih kra-jih prav dobro obiskani. Naših vo-lilcev se je trdno oprijela misel, da je dolžnost vseh, držati se pri vo-litvah strogo narodne discipline. Na vseh shodih se naglašalo upanje,

Ko sem dal zaboje v prisotno-sti treh častnikov odpreti, da nare-dimo protokol o vsebini, so se nam zasvetile naproti dekoracije, kate-re sem le na sliki videl nositi kralja Petra, drago kamenje, zlate in sre-brne posode itd., last družine Ka-radžordževićev.

Srca so se nam smejala, da smo iztrgali nazaj, kar je grabežljivi-vi Svaba odnesel iz Beograda. Od-redil sem takoj deputacijo, da pelje stvari v Beograd in jih odda na dvoru. K deputaciji mi je na mojo prošnjo dodelil šef angleške misije Bethel tudi kapitana Fitz Willi-amsa.

Dne 5. jan. mi je pisal profesor Begović, da so stvari oddali na dvo-ru v avdijenci. Njegovo Visočans-tvo regent Aleksander se najlepše zahvaljuje za naše delo na Dunaj-ju in za povrnjene dragocenosti. Na njegovo pomoč lahko v vsakem smislu vedno računamo. Veliko ve-selje je bilo med častniki, vojaki in uradniki, češ da le znajo ceniti naše požrtvovalno delo.

Soprona gospoda ministrskega predsednika Protića, ki je potovala kmalu po razpadu iz Karlovih va-rov v Beograd, se je oglasila pri direktoriju pisarniškega oddelka, majorju D., naj ji da legitimacijo. Zaradi velikega posla pa je pozabil, me obvestiti, da interveniram tele-fonsko na železniškem ravnatelj-stvu, naj se rezervira kupé v vlaku, ki potuje čez Budimpešto v Beo-grad.

Tako je morala stara dama s svojo hčerko, sedeč na prtljaji na hodniku vagona, potovati v domo-vino, kar je bilo za staro ženico vsekakor zelo naporno.

Ko sem bil kasneje v Beogradu, sem se pri njej oprstil zaradi po-greška, ki ga je storil major neho-te. Ona pa mi je skromno odgovo-rila: »Znam, da ste imali onda sil-nog posla, g. Emilo, sa jadrnimi na-šimi vojnic, koji su se napatili go-dine i godine u ratu i kasnije još u robstvu!«

V teh besedah je dovolj jasno izražena njena skromna in plemenita duša...

da se izvrše volitve v čast našega naroda.

— K volitvam v Istri poroča »Piccolo« iz Rovinja, da je volilcev v vsem okrožju 86.000. Sodi se, da se precej volilcev vzdržijo volitev, glasovalo pa jih bo za listo italijanskega narodnega bloka 32.000, jugoslovenskih glasov bo okoli 20.000, republikanskih in socialističnih pa okoli 4000. Po kvocijentu bi bili zagotovljeni za kandidate bloka štirje mandati, dva mandata pa za jugoslovenske kandidate. Ne sodijo pa tako vsi Italijani v Istri, marveč mislijo, da razpolagajo bloku nasprotne stranke z mnogo večjimi množicami svojih volilcev. Fašisti se na vse to drže trdovratno svoje misli, da morajo biti izvoljeni v Istri samo italijanski kandidati in sicer strogo nacionalistični.

— Iz srednje Istre je pribežal pred nekaj dnevi v Sarajevo jugosloven Janko Defar. Listu »Narodno Jedinstvo« je poročal o strahotah, ki jih trpi naše ljudstvo v Istri. V Tinjanu so razdeljali fašisti njegovo hišo, hišo njegovega očeta, kakor tudi poslopja nekaterih drugih uglednejših seljakov z bombami. Vse njegovo pohištvo so zvlekli na cesto in vse uničili. V kleti so odprli sode in mu razlili nad 20 hektolitrov vina. V nekaterih vaseh okoli Pazina se drže ljudje noč in dan po šumih, spijo v šotorih in morajo biti vedno pripravljeni na samoobrambo proti italijanskim razbojnikom. V Zminju je neki Italijan v svoji oporoki določil, da ne sme biti pri njegovem pogrebu

na pokopališču nobene hrvatske molitve. Ko je svečenik Filipič po izvršenem obredu pozval vernike v hrvatskem jeziku, naj molijo običajni očenaš za vse mrtve na pokopališču, so skočili nanj fašisti, ga pretepli in izgnali iz Zminja. V Pazinu so vse jugoslovenske hiše namazane s črnimi zlobovimi znaki. Fašisti pravijo, da bodo vse zapalili in razbili. Defar pravi, da se pripravljajo veliko število jugoslovenov iz srednje Istre na selitev v Jugoslavijo. Nameravajo se izseliti v Vojvodino, Srem in severno Bosno.

— Otok Pag je na slovesen način proslavil svoje osvobodjenje. Mnogo pred odhodom Italijanov so bile izobešene po vseh hišah jugoslovenske zastave in postavljeni slavoloki. Italijani niso hoteli oditi, dokler niso bile zastave snete. Ko so bili Italijani še v luki, je ljudstvo pred njihovimi očmi zbil z občinskega doma tablo z napisom »Comune«. Ko so odšli, je bila slovesna služba božja v cerkvi. Zupnik Palčić je imel krasen nagovor, v katerem je slikal velik pomen dneva osvobodjenja in pozval narod na bratsko ljubezen in vdanost svoji narodni državi. Kaplan Felicinovič je nato zaprisegel prebivalstvo na zvestobo kralju Petru. Vse prebivalstvo je bilo izredno navdušeno in ginjeno. Na trgu je imel nato dnevu primeren svečani govor don Rumora. Ljudstvo je vzklikalo kralju Petru, Jugoslaviji in armadi. Tako lepo umejo svobodo hrvatski svečeniki, ki so trpeli pod italijanskim terorjem.

Telefonska in brzojavna poročila.

Češkoslovaško - Italijanske svečanosti v Pragi.

— Praga, 22. aprila. Italijansko misijo, došlo k proslavi češkoslovaško - italijanske zveze iz meseca aprila 1918., je sprejel prezident Masaryk včeraj na Hradčinu. Princ di Scalea mu je izročil poslanico kralja Viktorija Emanuela. Di Scalea je izrekel imenom kralja njegove osebnosti simpatije češkoslovaškemu narodu, poudarjajoč uspešno politiko mlade republike, ki tvori integralen element pomirjevanja med mednarodnimi odnosi nove Evrope. Prezident Masaryk je omenjal organizacijo legionarjev s strani Italije, ki je pokazala s tem modro politiko. Vezani smo bili na italijanski narod ne samo po čustvu, marveč tudi ker smo poznali eni in drugi Avstro-Ogrsko. Zato se zahvaljujemo Italiji za njeno pomoč. Naše prijateljstvo ima absolutno miroljubno značaj. Naša republika ima edino svrhu, to je, da zagotovi temelj novi Evropi. Pri dnevju je naglašal minister za na-

rodno obrambo, da 21. april 1918 pomeni važen dan za zgodovino češkoslovaške armade, ker je zbudil politično idejo za združitev tlačenih narodov proti Avstro-Ogrski. Za to idejo se je dosegla veličastna končna zmaga, ki je privedla Italijo do soudeležbe pri urejanju srednje Evrope. To je dalo bazo za srčno prijateljstvo med Italijani in Čehoslovaki. General Montefinale se je spominjal junaštva in požrtvovalnosti italijanske armade ob Pavi in odločnosti in samozatajevanja češkoslovaških legionarjev, ki so vedeli, kaj jih čaka, ako pridejo živi v roke Avstrijcem. General želi, da bi bilo orodje prijateljstva plodonosno za stalno prijateljstvo. Praški župan je poslal v Rim župana brzojavko, v kateri se spominja vojne zveze češkoslovaško - italijanske in izreka čestitke materi kulture. Časopisi primerno komentirajo svečanost.

Nemška nota Ameriki. — Amerika odklonila posredovanje.

— d Berlin, 21. aprila. Državna vlada je s posredovanjem ameriškega opravnika v Berlinu poslala predsedniku Zedinjenih držav to noto: V imenu nemške državne vlade in nemškega naroda imata podpisana čast, da predlagata navzlic še obstoječega vojnega stanja predsedniku Zedinjenih držav Severne Amerike predlog, da prevzame posredovanje v reparacijskem vprašanju in določi vsoto, katero ima Nemčija plačati zaveznikom. Nujno prosita, da se pridobi odobritev zaveznikov glede takega posredovanja. Ob tem izjavljata slovesno, da je nemška vlada brez omejitve in pridržka pripravljena, plačati zavezniškim veleislam ono vsoto za obnove, katero bo smatral predsednik Zedinjenih držav po natančnem proučevanju in preiskavi za pravično. Obvezujeta se razsodbo, naj se glasi kakorkoli, v vseh podrobnostih po črkah in po duhu izvršiti. Globoko uverjen, da je ta prošnja upravičena, in z ne-

dvomno odkritičnostjo izroča nemški narod po svoji ustavni volji predsedniku Zedinjenih držav svoj predlog. Nadeja se zaupljivo, da se njegova prošnja usliši, da se razsodi po pravici, da se ugodi iskrenim željam vseh civiliziranih narodov in da se odvrnejo nedogledne posledice pretežitve nasilnih sredstev in da se privede svetovni mir. Podpisa: Fehrenbach, dr. Simons.

— Washington, 21. aprila. Vlada je odklonila prošnjo nemške vlade, naj bi predsednik Harding prevzel posredovanje v vprašanju reparacij, privolila pa je v to, da bo, če predloži Nemčija take predloge, o katerih se bo dalo razpravljati, opozorila nanje zaveznike, tako da bi se pogajanja mogla čimprej pričeti. Tozadnja nota državnega sekretarja Hughesa izraža upanje, da bo Nemčija v najkrajšem času formulirala take predloge, o katerih bi se dalo razpravljati.

Amerika odklanja posredovanje za Nemčijo.

— d Berlin, 22. aprila. Član ameriške misije je izročil državnemu ministru dr. Simonsu odgovor ameriške vlade na nemško noto. Nota ima tole vsebino: Ameriška vlada ni v stanju privoliti v to, da bi v obnovitvenem vprašanju tako posredovala, da bi morala pri ureditvi tega vprašanja sodelovati kot razsodnik. Prežeta pa po resnosti perečih vprašanj in po njih pomembnosti za ves svet, je vlada Zedinjenih držav močno interesirana

na skorajšnji in pravični rešitvi tega vprašanja. Ameriška vlada želi, da se nemudoma začne pogajanja in izraža ponovno svojo nado, da bi nemška vlada čimprej formulirala svoje predloge, ki bi tvorili podlago za pogajanja. Ako bi nemška vlada nastopila to pot, bi se ameriška vlada začela baviti s tem, da predloži zadevo ententnim vladam v obliki, ki bi bila za Nemčijo sprejemljiva.

Baranje za Zgornjo Šlezijo.

— d Beograd, 22. aprila. Presbiro poroča iz Pariza: »Chicago Tribune« javlja, da je imel nemški zunanji minister dva dolga razgovora z angleškim poslanikom v Berlinu in da je o tem poslal poslaniku daljše šifrirano poročilo. »Tribune« sodi, da sporočila angleški poslanik v svoji noti, naj se ne podvzamejo nobene politične odločbe, dokler ne bodo prejeli uradnih razlogov, ki bodo izrazili nemško stališče.

slanik, da se more o novih predlogih razpravljati. Predlogi bi temeljili na predlogu, naj ostane Gorenja Šlezija pod Nemčijo.

— d Beograd, 22. aprila. Presbiro poroča iz Pariza: »Petit Parisien« piše, da bi v slučaju, ako bi Poljski pripadla Gorenja Šlezija, morala prevzeti Poljska v zmislu versailleske pogodbe del nemških obveznosti.

Kazenske odredbe proti Nemčiji.

— d Pariz, 22. aprila. Na konferenci, ki se je vršila danes dopoldne in katere so se udeležili Briand, Foch, Buat, Weygand, Deumer, Louchet in Seydoux, se je razprav-

ljalo o mnenju francoskih izvedencev glede kazenskih odredb, ki bi se eventualno uvedle proti Nemčiji.

Zaključek prometne konference.

— d Barcelona, 21. aprila. Prometna konferenca je končana. Devetnajst držav je podpisalo pogodbo glede tranzita, trinaest držav je podpisalo pogodbo o režimu plovnih rek, v kolikor se tiče mednarodnih interesov. Danska je podpisala

zapisnik, ki se tiče režima po vseh plovnih rekah in petnajst držav je podpisalo izjavo o pravici tistih petnajstih držav do mednarodne zastave. Končni akt so podpisali vsi udeleženci.

Tudi Bolgarska ne misli izpolniti obvez?

— d Beograd, 22. aprila. Bolgarska vlada je zahtevala s posebno noto od zaveznikov, naj se ji podaljša rok za izplačila obveznosti,

ki je določeno za 1. maj. Naša vlada je storila korake, da prepreči to izigravanje obveznosti.

Zaradi obdolžitve vojnega ministra.

— d Pariz, 22. aprila. V današnji seji zbornice je pri razpravi o zakonskem načrtu, ki predvideva amnestijo, prišlo do razburljivega incidenta. Ko je nastopil vojni minister Barthou zoper pristavek za konskemu načrtu glede amnestije mornarjev, ki so se izneverili zastavi v Črnem morju, je poslanec Lafont prekinil ministrov govor in mu očital, da je svoječase hotel napovedati Angliji vojno. Minister je energično protestiral proti takemu

očitku in izjavil, da Lafont laže. Poslanec Lafont je odvrnil, da je rekel samo, da je minister glede Anglije veliko govoril. Vojni minister je nato med odobravanjem zbornice izjavil, da se še nikoli ni tako izrazil napram deželi, katere usluge občuduje. Zbornica je nato s 365 proti 195 glasovom odklonila pristavek k zakonskemu načrtu, ki predvideva amnestijo mornarjev v Črnem morju.

Boljševiška grozodejstva.

— d London, 22. aprila. Po brzojavki iz Teherana gori mesto Erivan. Prebivalstvo beži pred boljševiki, ki so več poslancev in več znanih pristašev armenske demokratske vlade pobesili in postrelili.

ševiki, ki so več poslancev in več znanih pristašev armenske demokratske vlade pobesili in postrelili.

Z vseh koncev sveta.

— d Washington, 22. aprila. Tajnik mednarodne svetovne delavske zveze je utekel iz ječe in pobegnil v Rusijo. Začasno se nahaja v Moskvi.

večino sprejela načelo za žensko volilno pravico.

— d Moskva, 22. aprila. Iz Batuma javljajo, da so trije italijanski parniki, natovorjeni z različnim blagom, odpuli iz Carigrada proti Gruziji.

— d Pariz, 22. aprila. Po poročilu iz Carigrada, so Turki navzlic hudemu odporu prisili Grke, da so izpraznili Ušak.

— d Atene, 22. aprila. Komisija za revizijo ustave je danes z veliko

Akademski kolegij v Ljubljani.

Na inicijativo in pod vodstvom deželne vlade se je vršil včeraj zvečer v zbornici ljubljanskega vseučilišča ustanovni občni zbor stavbene in konsumne zadruge »Akademski kolegij«. Poleg drugih predstavnikov in zastopnikov poverjenstev ministrskih oddelkov, univerze, akademske mladine, strokovnih organizacij in korporacij, je posetil ustanovni občni zbor tudi predsednik deželne vlade dr. Vilko Baltič. Ustanovni občni zbor je otvoril in vodil poverjenik za socialno skrbstvo Adolf Ribnikar, ki je uvodoma obrazložil nujnost in potrebo ustanovitve akademskega doma v Ljubljani. Zadeva je postala najbolj pereča socialno vprašanje. Ker živimo v narodni državi, je razumljivo, ako je smatrala deželna vlada za svojo dolžnost, vzeti inicijativo za to akcijo v svoje roke. Naloga naroda — zlasti gospodarsko - krepkejših slojev v narodu — pa je, da za početo delo z vso energijo sodelovanjem vlade nadaljuje in konča. Ideal onih, ki so dali inicijativo, je bil: čimprej zgraditi v Ljubljani zadostno veliko, vsem modernim zahtevam ustrezajočo zgradbo, v kateri naj se naši akademski mladini nudijo stanovanja, hrana ter vse prilike za izpopolnjevanje izobrazbe in olike. Načelno naj bi sprejel akademski kolegij pod svojo streho vsakega slušatelja — Jugoslavana — posvetnih fakultet ljubljanskega vseučilišča, čegar pridnost in vedenje odgovarja strogim predpisom hišnega reda. Politike to vzglajšče mladine ne sme poznati. Deželna vlada je dala inicijativo za ustanovitev zadruge, ker je prišla do prepričanja, da je s to modernjšo, gibljivejšo in prožnejšo gospodarsko obliko mogoče naprejši in najsigurnejši doseči zaželeni uspeh. — Nato je poročal o pravilih »Akademskega kolegija« predsednik odvetniške zbornice dr. Danilo Majaron. Stavbna in konsumna zadruge z o. z. »Akademski kolegij« ima namen, »da na podlagi skupnega gospodarstva prikrbuje in vzdržuje svojim članom — visokošolcem in članom visokošolskih korporacij, ki so včlanjeni v tej korporaciji, zgradbe in prostore za stanovanja, čitalnice in knjižnice, telesna vežališča itd. ter jim tudi v skupnih jedilnicah pribavlja potrebno hrano«. Zadruga Akademski kolegij je čista humanitarna ustanova, nad katero si je vlada pridržala ves vpliv zlasti s tem, da so sestavila pravila po njeni odobritvi ter da je deželna vlada predložila tudi spisak reprezentantov javnih korporacij, ki smejo biti ustanovni člani »Akademskega kolegija«. Razven teh lahko postane član zadruge le oni, ki si je stekel s svojim delom za dijaštvo posebno odlične zasluge, ter oni, ki nakloni zadruge nenavadno visoko darilo. Premožanje zadruge nikakor ne more pripadati članom zadruge, temveč je tudi za slučaji razdružitve določeno drugi zadrugi ali instituciji, ki zasluje iste cilje, kakor ta zadruga. Za sestavo družinskih pravil je bila izrečena poročevalcu dr. Majaronu od občnega zbora topla zahvala. Nato so sledile volitve. V načelstvo zadruge so bili izvoljeni naslednje gospodje: poverjenik za socialno skrb Adolf Ribnikar, rektor vseučilišča dr. Rihard Zupančič, vodja poverjenstva za javna dela ravnatelj ing. Anton Klinaar, direktor oddelka ministrstva za prehrano dr. Bogomil Senekovič, mehanični fizik dr. Otmar Krajec, predsednik bančnega sindikata ravnatelj Avgust Praprotnik, predsednik dijaškega podpornega društva na univerzi kand. tur. Aleksander Trampus, arhitekt in vseučiliški profesor Ivan Vurnik, realni profesor Fran Jeran, nadupravitelj Gustav Nebenfürer. V nadzorstvo so bili izvoljeni g.g.: predsednik višjega sodišča dr. Ivan Kavčnik, predsednik odvetniške zbornice dr. Danilo Majaron, prorektor vseučilišča dr. Jožef Plemeš, ljubljanski podžupan dr. Karol Triller, vodja poverjenstva za uk in bogočastje dr. Fran Skaberne, veletržec Alojzij Lilleg, tajnik zveze industrijcev inž. Milan Šuklje.

Občinske volitve.

Volilni odbori Jugoslovenske demokratske stranke se nahajajo in sicer:

Za I. volišče, poljansko predmestje v gostilni Groselj, Poljanska cesta 7, za II. in III. volišče, šentjakovski okraj v gostilni Lozar, Rožna ulica 15, za IV. volišče, trnovsko predmestje v gostilni Zupan. Krawski nasip, za V. volišče, dvorski okraj v gostilni Mrak, Rimska cesta, za VI. volišče, dvorski okraj v gostilni Pajk, Vegova ulica 10, za VII. volišče, kolizejski okraj v gostilni Gorše (»Novi svet«), za VIII. volišče, kolodvorski okraj v pisarni dr. Grabloviča, Sedna ulica 11, za IX. in X. volišče, šentpeterski okraj v gostilni Brezovšek, Komenskega ulica 26, za XI. volišče, vodnat, gostilna Bizjak, Bohoričeva ul. 16,

za XII. volišče, Barje v gostilni Češnovar, Dolenjska cesta, za XIII. in XIV. volišče, Sp. Šiška, gostilna Orčar, Gasilska ulica.

Skrinica Jugoslovenske demokratske stranke je prva. V njo vrzite krogljico. Volitve se vrše nepretrgoma od 8. zjutraj do 5. popoldne. Volilno pravico imajo samo oni, ki so volili v ustavotvorno skupščino dne 28. novembra 1920. Volilni okraj so isti kakor za usavotvorno skupščino. Vsakdo voli na istem volišču, kakor je volil 28. novembra. Somišljeniki Jugoslovenske demokratske stranke pozivljamo, da pridejo čimprej na volišče. Za slehernega demokrata velja volilna dolžnost. Ko ste volitev opravili, javite se pri volilnem odboru svojega volišča.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. aprila 1921.

— Konture politične zveze? Pri deželnem predsedniku dr. Vilko Baltiču se je zglasila včeraj deputacija zastopnikov klerikalne, socialno-demokratske in komunistične stranke ter zahtevala, da se volilni čas za občinske volitve v Ljubljani podaljša do 19. zvečer, utemeljuje to svojo zahtevo s tem, da je edino s tem dana možnost, da se lahko vsi volilci udeležijo volitve. Deželni predsednik je odgovoril, da so mu vezane roke, ker določa občinski volilni red izrecno v § 25., da traja doba za glasovanje nepretrgoma od 8.—17. ure. Ali naj to skupno intervencijo klerikalcev, socialnih demokratov in komunistov tolmačimo tako, da mislijo imenovane stranke v bodočem občinskem svetu nastopati skupno? Ni torej izključeno, da pride v bodočem občinskem svetu do klerikalno-socialno-demokratsko - komunistične alijanse, katere konture se že kažejo.

— Našim somišljenikom! Pozivamo vse somišljenike demokratske stranke, da se v torek vsi brez izjeme udeležijo volitev in vržejo glasovalno krogljico v prvo skrinjico. Udeležba pri volitvah je strankarska dolžnost! Abstinenca je nedopustna! Osebnosti naj ostanejo v ozadju, vsa komur bodi na srcu interes stranke in blagor ljubljanskega mesta. Ako bo vsak naš somišljenik storil svojo dolžnost, bo s tem preprečil, da ne pride mestna uprava v klerikalno-komunistične roke, kar bi bila prava katastrofa za Ljubljano in vse njeno prebivalstvo.

— Volilno hujskanje. V Ljudskem domu je bil včeraj ob 5. popoldne protestni shod vpokojencev in vpokojenk tobačne tovarne, katerega je sklicala klerikalna delavska organizacija tobačnega delavstva. Na shodu je govoril tudi klerikalni občinski kandidat Kremžar, v hujškajočem tonu je slikal dozdnevno vpokojencev pretečo nevarnost, da boje namerava finančna uprava znatno znižati pokojnine tobačnemu delavstvu. V svojem demagoškem govoru je serviral delavkam tudi to izmišljotino, da bodo pokojnine za 75% zmanjšane. Naravno, da je nastalo med interviranimi vpokojenci in vpokojenkami velikansko razburjenje, katero hočejo klerikalci z vso rafiniranostjo izrabiti v svoje politične namene. Kolikor smo se informirali, na merodajnih mestih oficijelno ničesar ne vedo o tem, baje nameravanim zmanjšanju pokojnin. Sedaj uživajo vpokojenci tobačne tovarne enake pokojnine kot javni uslužbeni nižjih kategorij. Stvar je torej samo volilni manevar klerikalnih agitatorjev.

— Ukaz železniškega ministra. Minister železnice dr. Velizar Janković je izdal ukaz, da morajo imeti vsi železničarji v roku 15 dni predpisane kape in da ne smejo več nositi starih avstrijskih in madžarskih. V istem roku morajo imeti tudi vse postaje v naši kraljevini napise v latinici in cirilici. Važnejše postaje na meji morajo imeti tudi francoske napise.

— Posurovelost in duhovščina. Pišejo nam: Zadnje čase se mnogo govori in piše o posurovelosti zlasti med mlajšim ljudstvom. Hudobni klerikalci pripisujejo to zlo naprednim strankam in njihovem časopisju. Ne mislijo pa, da so imeli doslej v deželi vso moč v rokah klerikalci, njim na čelu duhovščina. Kdo drugi je odločeval o šoli in o vzgoji kakor duhovnik? Moč in volja učitelja je bila zelo majhna, posebno na deželi. Skoro vsa društva na kmetih so bila odvisna od klerikalne volje. Na deželo so prihajali predvsem klerikalni listi, zlasti »Domoljub« in »Slični«. Torej ne morejo biti ne napredne stranke in ne napredno časopisje vzrok podivjanosti. Sokolskih društev je bilo doslej malo, kjer pa so, tam se širi le red in disciplina in dobra vzgoja. Vsa, kar čeka klerikalni listi, ni drugega nego krinka, s katero hočejo zakriti svoje grehe. Res je, da je vojska prišla v ljudske sloje veliko posurovelost, ali namesto da bi se delalo skupno proti tej posurovelosti, večina duhovnikov hutska dalje in še širi posurovelost. V spovednicah celo ščuvajo proti svojim starišem, ki so naprednega mišljenja. Zupnik Tavčar v Poljanah je imel zadnji nedeljo propoved, v kateri je več ali manj odkrito pozival svoje pristaje, da naj se ogibljuje političnih nasprotnikov, da ne smejo imeti ne njeni nobenega stika, da ne smejo ne v prodajalne ne v gostilne ljudi, ki niso pristaji SLS. Marsikateri poslušalec je ostro obsodil zupnikov govor. Povezmo mu, da svojega cilja ne doseže. Sploh divja sedaj po vseh cerkvah politika. Kaka vzgoja je to? Vsej tej politiki gre le za posvetno oblast in moč duhovščine. Zunanje cerkve naj ji pomagajo zlasti orlovski društva in orlovski znak, s katerim se očitno postavlja naša mlajša duhovščina povsodi v cerkvi, šoli, na cesti. Janez Kalan naj si ogleda in prouči klerikalno surovost, pa naj spiše proti njej primerno brošuro.

— Štedite, ne zapravljajte! Pišejo nam: G. P. namerava v ponedeljek izdati svoje glasilo v 15 do 20.000 izvodih večinoma brezplačno. Ako ima denar za to, kdo bi temu ugovarjal? V nasprotnem slučaju pa bi priporočali štedenje in ne zapravljanje!

— Kmetijska družba za Slovenijo ima prvi občni zbor v četrtek, 28. aprila 1921 ob 11. dopoldne. Ta občni zbor se bo vršil za delegate iz Kranjske v dvorani hotela »Uniona«, za delegate iz Stajerske, Prekmurja in Koroške pa v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani. Edina točka vsporeda je: Volitev predsednika, I. in II. podpredsednika, 18 odbornikov in 2 pregledovalcev računov po določilih 1. odstavka § 18 od deželne vlade potrjenih pravil. Poverilnice in glasovnice se zastopnikom dostavijo po domov okrajnega glavarstva. Ostale podrobnosti so objavljene v 6. in 7. številki »Kmetovalca«. Podružnični odposlanci na družbeni občni zbor samooobsebi umumno ne doka od Kmetijske družbe povrnjenih stroškov za potovanje. Polovična vožnja na vseh železnicah v Sloveniji je delegatom dovoljena.

— Mesto živi od dežele in ne dežela od mesta! Tako trdi »Kmetijski list« v dolgem članku, v katerem se zavzema za neomejen izvoz živine. List ima popolnoma prav. Kako naj se mestno prebivalstvo preživlja brez deželnih pridelkov? Zato je vendar onaravljena začasna prepoved izvoza živine, ki so jo naši sebični mesarji kupovali na deželi in jo brez ozira na skrajno pomanjkanje mesa po mestih izvažali v sovražno inozemstvo, predvsem v Italijo. Huijskanje »Kmetijskega lista« na organiziran štrajk, ki naj bi povzročil po mestih absolutno pomanjkanje mesa, se nam zdi silno neumestno. Naše napredno kmetstvo ljudstvo gotovo ne bo nasledilo temu huijskanju, ker ve, da se trditve »mesto živi od dežele in ne dežela od mesta«, tudi lahko obrne, kajti mesto živi ravno tako od dežele, kakor živi dežela od mesta. Zdi se, da se hočejo gospodje pri SKS posluževati znanih klerikalnih metod, kar pa najbrž ne bi bilo v njihovo korist. Tudi v lokalni gospodarski politiki morata uvidenost in stvarnost biti na prvem mestu.

— Pomembno priznanje. Glasilo klerikalne buntevačke »Sokačke stranke« »Neven« v Subotici priobčuje na uvodnem mestu nastopno priznanje našemu Sokolstvu: Resnico edinstva so pokazali Sokoli, ko so se zbrali na Vidov dan 1. 1919. v Novem Sadu, kjer so izvršili ujedinenje vseh sokolskih zvez v edinstveni Jugoslovanski sokolski savez. Drugo obletnico ujedinenja bodo proslavili Sokoli z velikim pokrajskim zletom v Osijeku. Tudi tukaj morejo Sokoli pokazati, kaj so in kaj morejo. Za časa prevrata je bilo tam vse navdušeno za edinstvo, toda pozneje se je morala navdušenost umakniti indiferentizmu, strankarstvu, sovraštvu posameznih razredov, plemen in veroizpovedanj. Edino Sokolstvo, ki je nad vsem tem, more pokazati, da mu je nepoznano vsako strankarstvo, vse plemenske in verske razlike. Sokolstvu je samo za edinstvo in popolno demokracijo. To lepo idejo hočejo Sokoli na Vidov dan manifestirati v Osijeku. Naj vidijo Osječani, tako naši kakor renegati in tuji, da so še ljudje, ki niso pozabili na svoj jezik in na svojo kri, ki so ohranili skozi stoletno borbo čisto zavest, prosto vsake zlobe in mržnje, ki so ohranili jezik svojih prednikov, ta največji in najtrajnejši zaklad vsakega naroda. V Osijeku se bodo sestali tisoči Sokolov in Sokolice iz kršne Šumadije, posone Bosne in Hercegovine, Dalmacije, Vojvodine, Slavonije, Hrvatske in Slovenije. Koliko želja se je rodilo v srcih tolikih Sokolov in Sokolic, naj bi ta zlet pomenil končno zmago sokolske ideje! Naj bi tu Sokoli za vedno razširili svoja krila in pokrili ž njimi tisoče in tisoče, ki se hočejo povzpeti nad vse nizkosti življenja, da kakor sokol odletijo v sinje višave, kjer vladajo pravica, bratstvo in ljubezen. Morda bo velika manifestacija sokolske ideje zmagala ravno v Osijeku. Morda bo pripeljala v sokolsko kolo ljudi, ki do sedaj niso pravilno razumeli sokolstva, toda kdor ga bo videl na Vidov dan v njegovi popolni veličini, ga bo razumel in vzljubil kajti, kdor ga popolnoma spozna in razume, ga mora vzljubiti. Ponosno pričakujemo veliki in pomembni dan, ko se bo spustilo kredo krepkih Sokolov in Sokolic nad mesto, da mu prinesejo življenja, svežosti, mladosti in poleta, ki bo prevzelo vse one, ki ne verujejo v naše življenje in v našo bodočnost. Spominjamo se napisa nad vhodom velikega vežbališča VI. vscokolskega zleta v Pragi: Bili smo in bomo!

— Učiti. Tovaršice. Priporočilo k razpisu učiteljskih služb v Istri je napisala tržaška »Edinost« in naprosila v posebni notici, da naj Jugoslovanski listi ponatisli njeno objavo. Zato le neumestno očitane, da gonimo mi učitelje v bol s puljskimi fašisti Tozadevno naj se obrne »Učiti, Tov.« na tržaško »Edinost«. Ta mu za pove svoje mnenje.

— Česká Obec v Ljubljani počel dne v soboto v 8. hod. večer v restauracijskih mistnosteh Narodniho

domu zabavni večer pro členy a uvedené hosty. Vstup volný.

— Imenovanja v področju poverjenosti za kmetijstvo. Agrarški stavbni svetnik Josip Pelko je imenovan za višjega agrarskega stavbnega svetnika v VI. čin. razredu. — Franc Trampuh, kmetijski potovalni učitelj, je imenovan za poljedelskega višjega nadzornika v VII. čin. razredu. — Vladni tajnik dr. Franc Špiller - Mny je imenovan za okrajnega glavarja v VII. čin. razredu. — Inž. Albin Cottič, provizorni asistent državnega kmetijskega - kemijskega zavoda v Ljubljani, je imenovan za definitivnega asistenta v X. čin. razredu. — Alojzij Zarnik, deželni živinozdravnik v Trnovem pri Ilirski Bistrici, je sprejet v državno službo za provizornega državnega živinozdravnika v IX. čin. razredu.

— Iz sodne službe. Imenovani so: za višje pisarniške oficiale preko sistemiziranega stanja na dosedanjih službenih mestih pisarniški oficijali: Vincenc Gašček v Celju, Milan Klemenčič v Ljubljani, Ivan Rozman v Veliki Lašči, Franc Weitz v Celju, Josip Škerlavaj v Ljubljani, Franc Flux v Gornjem gradu, Franc Vogrinec v Novem mestu, Franc Sbrizaj v Ribnici, Ivan Kolina, sedaj v Radovljici, Josip Drašler v Novem mestu, Juri Silec pri Sv. Lenartu v Slov. gorah, Anton Grafenauer na Vrhanem, Josip Vovk v Skofji Loki, Valentin Rupnik v Ljubljani, Franc Podboj v Ljubljani, Franc Hude v Kočevju, Martin Pen v Sevnici, sedaj v Murski Soboti, Leon Terstenjak v Ljubljani in Roman Nemec v Ljutomeru; za višjega pisarniškega oficijala na sistemiziranem mestu pisarniški oficijal Ivan Zmajher v Ptuj; za višjo pisarniško oficijalino preko sistemiziranega stanja in brez določenega službenega mesta začasna pisarniška oficijalinja Julija Arh v Ljubljani.

— Iz sodnopisarniške službe. Imenovani so za pisarniške oficiale preko sistemiziranega stanja na dosedanjih mestih kancelisti: Srečko Koman v Radovljici, Iv. Jarc v Novem mestu, Avguštin Greian v Mariboru, Ivan Grobelnik v Slovenjgradcu, Martin Zorjan v Kranjski gori, Alojzij Bizjak v Trebnjem, Franc Podgoršek v Marenbergu, Ivan Zagore v Višnji gori, Ivan Selko v Kamniku, Franc Kopic v Mariboru, Gregor Rožič v Ptuj, Anton Predikar v Smarju, Franc Ferencak v Kozjem, Juri Karba v Mariboru, Ivan Sinkovec na Vrhniki, Josip Čampa v Ljubljani, Anton Sikošek v Brežicah, Drago Schmidt v Trebnjem, Franc Bezjak v Kranju, Iv. Humar, sedaj v Mariboru, Henrik Toplak v Celju, Mijo Potočnik v Gornji Radgoni, Božidar Krvi v Ljutomeru, Rudolf Rotter v Ljubljani, Anton Dokler v Sevnici, Jos. Lašič v Ormožu, Franc Kuštrin v Ljubljani, Alojzij Juršič v Gornjem gradu, Rajko Fanning v Mariboru, Ivan Šemrov v Prevaljah, Martin Bajde v Mariboru, Avguštin Mastnak v Konjicah in Josip Brouč v Radovljici. Kancelista Rudolf Habjanu v Višnji gori je pridržan čin. Dalje so imenovani: za pisarniške oficiale preko sistemiziranega stanja in brez določenega službenega mesta: začasna oficijala Josip Mozetič in Drago Frank, oba v Ljubljani; začasni kancelisti: Janez Štrukelj na Brdu, Josip Černivec v Ljubljani, Ignacij Klopčič v Radečah, Viktor Stegner v Ljubljani, Avguštin Juh v Ljubljani, Franc Robida v Ljubljani, Ign. Koščak v Novem mestu, Ivan Budnar v Ljubljani, in Josip Turk v Ptuj; za kanceliste (kancelistije) preko sistemiziranega stanja in brez določenega službenega mesta začasni kancelisti (kancelistije): Franc Woschnigg na Vrhanem, Albin Lilleg v Krškem, Ivan Tiller v Brežicah, Alojzij Brekvar v Ljubljani, Martin Trojner v Mariboru, Josip Klauta v Kranju, Franc Rom v Kočevju, Karel Mahorčič v Novem mestu, Anton Gostiša v Radečah, Pavel Sattler v Slovenski Bistrici, Josip Pann v Celju, Andrej Hutter v Kočevju, Gašper Skok v Ormožu, Rudolf Knoll v Novem mestu, Jakob Zevnik v Kamniku, Fran Ivračič v Krškem, Emil Grill v Ljubljani, Ivan Strehovec v Ribnici, Josip Mervar v Novem mestu, Rudolf Bižal v Slovenski Bistrici, Janko Mišica v Ormožu, Toussaint Olijak v Ljubljani, Janez Škvarča na Vrhniki, Viktor Bonča v Mariboru, Anton Zorjan v Kozjem, Anton Novljan v Novem mestu, Jakob Zargi v Kostanjevici, Albert Salomon v Trebnjem, Ivan Rupnik v Smarju pri Jelšah, Angela Lepajnar v Ljubljani, Ljudvigt Fürst v Smarju pri Jelšah, Josip Korošak v Ljutomeru, Ana Čerček v Ljubljani, Marko Rakuš v Gornjem gradu, Drago Preželj v Ljubljani, Konrad Loschdorffer v Sevnici, Matija Mezarič v Ormožu, Julko Marčič v Prevaljah, Maks Pavliček v Laškem, Bernard Mikuletič v Ptuj, Josip Ferenc v Konjicah, Ivan Bernobič v Ormožu, Alojzija Palouz v Ljubljani, Karel Novak v Celju, Henrik Kopač v Laškem, Josip Medvešek v Ljubljani, Viktor Nemec v Murski Soboti, Franc Kovačević v Sevnici, Alojzij Pupis v Mariboru, Anton Kramer v Celju, Andrej Mihelin v Novem mestu, Stanko Čuk v Kranjski gori, Franc Naglič v Radovljici, Janko Fras v Smarju pri Jelšah, Joško Zither v Ljubljani in Karel Fischer v Kostanjevici.

— 70letnica praznave v torek 26. t. m. g. Martin Radovan, ševljarški mojster v Ljubljani, v Gradicku. Duševno in telesno čvrstemu godovniku, ki je bil vedno svest naš somišljenik, še na mnoga leta!

— Izjava. Prejeli smo in priobčimo: G. Anton Zorko je kot kandi-

dat NSS goverh na shodu v Mestnem domu dne 21. aprila v imenu nižjih uslužbenecv in nižjih državnih nastavljenecv. Zoper nastop Antona Zorka člani »Društva državnih uslužbenecv« odločno protestirajo. Anton Zorko je sicer predsednik imenovanega društva, ki je povsem nepolitično, toda za njegov nastop ga ni nikdo pooblastil. Nastop Zorketov na shodu v Mestnem domu je zloraba predsedniškega mesta, zoper katero člani društva najodločneje ugovarjajo. G. Zorkota društveni člani pozivljamo, da naj miruje in v enakem zmislu več ne nastopi, ker bomo člani primorani proti njemu podvzeti korake, ki mu ne bodo ljubli. Dosedaj smo marsikatero nerednost v notranjinski društva potrpeali, s takim nastopom pa bode minulo naše potrpljenje. Trdno smo prepričani, da bode odbor storil svojo dolžnost in izrekel Zorketu za njegov nastop »zahvalno«. Ljubljana, dne 22. aprila 1921. Člani »Društva državnih uslužbenecv«.

— Govor o sv. pismu (slovenski) se vrši v nedeljo ob pol 8. zvečer v evangelijski cerkvi na Gosposvetski cesti.

— Jačevanje na Gradu se vsled nestalnega in mrzlega vremena preloži od nedelje 24. aprila na praznik 5. maja. Združeni podružnici CM. šentpeterska in šentjakobska - trnovska pridno delujeta za to praznovanje in vabita vse prijatelje družbe, da se pridruživajo mnogostevilno udeležijo.

— Stanovanjsko vprašanje in državni uradniki! Prejeli smo in priobčimo: Državni uradniki breztrešni! Da se nam krivica godi, in smo valed tega nad vse ogorčeni, ni treba več povdarjati. Saj bi nam to tudi nič ne pomagalo, ker bi nas nikdo ne siljal. Beračenja smo sedaj do grla siti. Ne pričakujemo več odpuščati od druge strani. Naša lastna moč je sedaj do skrajnosti napeta in nam da dosti energije, da napravimo sami konec stanovanjske bede. Začnimo takot grozoditi stavbeno kamenje za temelj naše strehe, brez katere ne moremo in nočemo več živeti. Vsa naj javi višino zneska, katerega bi mogel prispevati enkratno ali (če to ne bi bilo mogoče) mesečno. Tudi vsi drugi, kateri hočejo pomagati, naj se javijo na naslov: Inž. Matevž Kolarič, stavbeni svetnik, Pošto ravnateljstvo (tehnični oddelek).

— Tiskanje učnih knjig. V prostvetnem ministrtvu je podpisan pravilnik o tiskanju učnih knjig za srednje in ljudske šole.

— Iz Maribora nam pišejo: Ste li že slišali o tisti veliki prelevitvi učitelstva v najnovšem času? — Pričakuje jo najbrž višji šolski svet po svoji čudni naredbi o izpitih sposobnosti prihodnjega meseca maja. Višji šol svet zahteva, da morajo prebiti izpit sposobnosti vsi nemški učitelji in učiteljice iz slovenščine. Če se hočejo dalje službovati v Sloveniji. Ali misli kdo, da se prelevi kdaj tiger v ovco? Nisem še slišal. Volk ostane volk, četudi dlako spremeni; zamorec ostane zamorec, če se še tako umije in elegantno obleče. To vé vsak človek. Enako misli vsak človek, da bodo ostali nemški učitelji, kakršni so: zagrizeni sovražniki Slovencev in naše države, četudi narede izpit sposobnosti iz slovenščine. Tistih par besed in stavkov, katerih se je kdo naučil iz slovenščine, mu ne bo vcepilo slovensko narodno zavestnega čuta v njegovo dušo, ampak ostane, kar je bil in je ter bo deloval naprej po svojem starom načinu zoper slovenski narod in našo državo. Kdor misli drugače, ni normalen. Da se ne bo skrivil las kakemu nemško mislečemu učitelju pri skušnji, se je že poskrbelo; saj so se vršili neki kurzi za priučitev slovenščine. V par mesecih se ne more Nemec priučiti slovenščine. Pred obratnem je delala neka učiteljska izpit za mesečanske šole prvo skupino. Takratna komisija (nemška) ji je priznala sposobnost, a le za slovenski učni jezik s pripomočjo: za nemški učni jezik vam manjkajo potrebni izrazi, vaja v govoru in sploh nemško mišljenje. In glej, ti nemški učitelji in učiteljice so se naučili vsega v parmesnem kurzu! — Odložimo vendar še napram svojim najhujšim narodnim sovražnikom rokavice! Delajmo po zgledu Nemcev na Koroškem! Tam ne pomaga skušnja iz nemščine — ima jo vsak sposobilen učitelj —, ampak velja geslo: Slovenec si proči in koneči! Kdor hoče dela, mora biti Nemec! To nam bodi zgled, — rokavice pa v žep.

— Mariborske novice. Kavarno Meran je kupil za poldrugi milijon baie neki Ljubljanečan — kavarno Balkan pa je prevzel dosedajni kavarnar v Ljubljanski »Zvezdic« g. Ivančič.

— Aretiran komunistični agent. Mariborska policija je aretirala iz Grada došlega komunističnega agenta, pri katerem so našli 6 kg težek zavoj z agitacijskimi letaki za občinske volitve v Mariboru in okolici. Iz Grada je prišel čez mejo peš in brez dokumentov.

— Aretirana hujakača. V Mariboru so aretirali Furija Hartla, lastnika tovarne za zrcala v Zagrebu, in Ivana Popovića na Koroški cesti, ker sta po gostilnah hujkala proti naši državi.

— Iz Maribora. Pretekli teden je bil v Plizenki dvorani v Mariboru občni zbor društva »Jadranc«. Izvolil je novi odbor. Predsednikom je bil izvoljen g. dr. Boštjančič. Novi odbor in zanimanje društvenikov sta porok, da bo društvo uspevalo v ponos in bo držilo jadranskim Primorcem.

— Narodni štalalet v Celju je darovalo ministrtvo za prosveto 1000 dinarjev kot odškodnino za škodo, ki jo je imelo društvo za časa vojne.

— Iz Grada. Na občnem zboru »Citallnice« v Gradcu, Klosterwiesgasse 5/11, se je izvolil dne 30. januarja t. l. ta odbor: Predsednik g. Bega; odborniki gg.: Homan, Krajnc, Maroevič, Milanović, Skreblin, dr. Vrščić, Zwicker. Pozivljamo tem potom vse Jugoslovence v Gradcu, da pristopijo k društvu kot člani. Naše rodoljube v domovini pa prosimo, da nas podpirajo moralno in gnotno.

— Beguncem se naznanja, da so za one, ki se hočejo vrniti v svojo domovino in ki so res potrebni, zopet dovoljene brezplačne vožnje. Begunci naj pri svojem okrajnem glavarstvu čim prej zaprosijo za nakaznico za brezplačno vožnjo. Oni pa, ki so že prosili, doka nakaznice istotam v prihodnjih dneh. Begunci naj ne jemljejo ne živine ne večjih količin živil s seboj, ker je Italija prepovedala uvoz živine iz naše države in ker je izvoz živil iz države na splošno zabranjen. — Natančnejša navodila in pojasnila daje okrajna glavarstva in podpisani u za zaščito beguncem v Ljubljani.

— Radi izgubljenih pošiljatelj. Vse osebe in društva, ki zahtevajo odškodnino za izgubljene denarne pošiljave avstro - ogrskim ujetnikom v Rusiji, se prosijo, naj prijavi svoje priitožbe likvidacijskemu oddelku kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju ali neposredno, ali potem oddelka za izvedbo mednarodnih pogodb v Beogradu. Iz oddelka za izvedbo mednarodnih pogodb.

— Kdo pustoši ti volske nasade?? Pred enim tednom je »Slov. Narod« ostro obzagal vandalsko pustošenje ti volskih nasadov. Z vsa ostrnostjo smo že takrat obzidal to vandalsko in zahtevali, da se po možnosti izsele pravi krivci. V nekaterih krogih so dolžili akademike, da so oni bili povzročitelji teh pobalskih devastacij. To očitjanje pa je bilo popolnoma neutemeljeno. Dognano je, da so ono noč, ko so bili nasadi opustošeni, okoli 1—2 ponoči silno rjaveli in tulili po parku številni ponočnjaki. Ob pol 2. ponoči je policijska straža aretirala zaradi kalenja nočnega mira sledeče osebe: Marka Beliča, Ivana Tonija, privatnega uradnika, Kazimirja Wölfa, Albina Hrovata, Vladimira Himmelreichta, kleparskega pomočnika, Gustava Puca, Dragotina Ackermanna, mehanika in Kovčeviča Aleksandra, instalaterja. Po večini so ti gospodje Zagrebčani.

— Požar in velik snežni metož. V nedeljo 17. t. m. okoli 4. popoldne je med velikim snežnim metožem nastal požar v Strahomeru na Igu. Ob tem času je gospodar Matetvž Glavan s svojim pastirjem Janezom Turkom, 9letnim, slabim, umnim dečkom, krmil v hlevu živino. Velel je pastirju Janezu, naj gre na kozolec po seno. Pastir Janez je odšel na kozolec. Čez nekaj časa pa je Glavan presenečen zapazil šviginiti iz kozolca velik plamen. Ves obupan in zmeden je tekel proti kozolcu in klical pastirja, misleč, da zgori tudi on in postane žrtev ognja. O pastirju pa ni bilo niti glasu. Obupanemu kmetu so prihiteli vaščani na pomoč in požar po dolgem gašenju udušili. Pastir Janez je po izbruhu požarja pobegnil v bližnji gozd. Bežečega so opazili vaški otroci, hiteli za njim v gozd, ga prijeli in pripeljali nazaj h Glavanovim. Pred orožniki je mali pastir priznal, da je on zažgal seno na kozolcu. Vprašan, zakaj da je zažgal, je malomarno odgovoril: »Res je, zažgal sem, ker sem mislil, da je seno suho. Glavan ima 40.000 K škode na kozolcu in senu. Mladeža požigalca so izročili materi v Novo mesto.

— Strašen zločin? Na kose razsekana ženska? Sroč je imela Ljubljana novo senzacijo. Za bivšo Filharmonijo so delavci na škapi ob Ljubljani našli stopala navidezno srednje velikega človeka. — kakor se je domnevalo, brččas ženske. Našla so se le odrezana stopala s prsti! A kje je ostalo truplo? Kdo je žrtev? Kdo je strašni morilec? — Razburjeno je bilo občinstvo, a neki modrijan je končno zanesel v uredništvo »Jugoslavije« vest, da se je izrežanja posameznih členkov in iz parfimiranja (?) takoj spoznalo, da je imel najdene dele v študijskem seiranju kak medicinar. — Torej človeška stopala odnešana iz javne bolnice! Modrijan pa je bil slab anatom ter nas čisto spominja slavni turških glav, ki so se izkazale kot oklepi želv. Zakaj ob Ljubljani so lahko našli kar 4 stopala, ne le dve, toda ne razkosane ženske, nego — medved! Graf Auerberg je namreč ustrelil te dni tako zverino v svojih gozdih ter jo prodal kranjsku Kralčemu v Wolfovi ulici. G. Krejč je moral seveda medveda deti iz kužna ter je najprej odrezal stopala. Ta stopala je vrzel mačkom, ki love ob Ljubljani podgane. Mački pa so zanesli ogledana medvedja stopala prav tja za Filharmonijo. Tako se torej ni zgodil noben zločin in tudi noben medicinar ni zagrešil ničesar proti taktu, pieteti in higijeni, kakor je domneval poročevalec »Jugoslavije«.

— Nesreča. Delavec v tovarni »Induse« na Vrhniki, 34letni Ivan Sluga je šival transmijski jermen. Pri tem ga je transmijska zagrabila in ga vrгла proti stropu. Dobil je težke notranje in zunanje poškodbe — Nevaren pos. Franceta Kotarja, gozdarja pri baronu Lichten-

bergu na gradu »Habaha« pri Trzinu je popadel baronov pes in ga močno obkral v nogo. Kotar je težko poškodovan in so ga morali prepeljati v bolnico.

— Izgnan. Iz naše kraljevine je izgnan nevaren vlonilec Alojzij Schauer, rodom Gorican, po poklicu sefer in mehanik. Kot vsi zločinci je tudi on močno tetoviran z raznimi orli in kronami.

— Tatvine v mestni klavnici. Dan za dnem se ponavljajo tatvine v mestni klavnici. Neznani tatovi krajejo goveje ležake, goveje in teleče glave in drob.

— Ukradeni kolo. Kranjsku Eljilju Ebber je bilo na Starem trgu ukradeno kolo »Waffenrade«, vredno 2000 K. Na kolesu je bila tudi pritrjena zračna črpalka.

— Uroda kmečke lahoživke. Alojzija Lavrič, 25letno kmečko dekle, doma v Lopolu na Blokah, je vitke rasti, čedne zunanosti, a zelo lahoživkega življenja. Že leta 1920 je pobegnila od svoje matere Franciske in se ni več vrnila. Vse dosedanje poljedelje za njo so ostale brezuspešne.

— Beračenje v vlaknu. Na glavnem kolodvoru je bil aretiran brezposelni steklar Valentin Kremžar, ker je potnike nadlegoval in beračil na vagonih med vožnjo.

— Izgubljena verižica. Vzgojiteljica Olivija Dobrovolska je v mestu zgubila bisernato verižico, vredno 2000 K.

— Tatvina prila. Mariji Žodcen je bilo poneti ukradeni perilo. Pustila je čez noč perilo zraven hiše na ograji.

— Večja golflutja v Zagrebu. Zasedni uradnik Josip Heiszig, ki se skriva tu pod napačnim imenom Mavro Arko je 28leten mladenič v Zagrebu je kveršil pri trgovcih razne golflutje v znesku 350.000 K. Heiszig je pobegnil.

— Smrtina koca. V Ljubljani pri Celju je umrl v 74. letu starosti g. Anton Vengust, veleposesnik in gostilničar. — V Ljubljani, Galjeveca št. 5, je umrla g. Pavla Ar k, soproga višjega kontrolorja v ministrtvu strobačaja. — V Ponikvi je umrla soproga viš. rev. in postajnega načelnika g. Amalija Franka, roj. Sircelj, P. v m.

— Risarska in slikarska šola v Ljubljani. G. akademični slikar Franjo Sterle namerava v področju novo ustanovljenega društva »Pro-bude« otvoriti meseca maja šolo za risanje in slikanje na tehniški srednji šoli v Ljubljani. Šola bode trajala do konca junija in bode tvorila glavne predmete: portret in akt po naravi, kostimi (draperija, noša), modeliranje in proučevanje narodne ornamentike in kompozicije, dalje teoretične predmete: anatomija, perspektiva, barvna kemija, arhitektura (oblikoslovje), grafika in umetna zgodovina. Poučevali bodo razen g. akad. slikarja Frana Sterleta tudi gg. akad. slikar prof. Saša Šantel, akad. medaljer prof. Ant. Sever, prof. Grebenc, predsednik društva, prof. Volavšek, prof. arhitekt Kregar in akad. slikar Maksim Gaspari, ki gotovo jamčijo kot sami umetniki in znanstveniki za najboljši uspeh in valed te šole. Šola bode imela v prvi vrsti namen dati splošno naobrazbo v umetnosti s predavanji in deli in tudi za pripravljanje v kako umetniško visoko šolo. Sprejemajo se dame in gospe in tudi mlajši s primerno šolsko izobrazbo civilnega ali vojaškega poklica. Zglasti se je treba čimprej pri tajništvu društva »Pro-bude« g. prof. Volavšku na »Tehniški srednji šoli«, ker drugače se društvo na prepozno priglasitev ne bi moglo ozirati. Čas pouka in honorar se določi pozneje po številu in želji skupnih obiskovalcev, v kolikor se jih bode moglo vpoštevati.

— Dilek - akademiki, ki ne more plačati stanovanja in knjig, prosti, da se spomni kaka blaga duša. Darila sprejema naša uprava.

— Razpisana dela. Razpisana so teatarska in kleparska dela pri stikalnici elektrarne v Zirovnici. Dosedaj se še ni zglasil noben ponudnik. Potrebna pojasnila daje odd. IV. v gradbene direkcije in gradbeno vodstvo v Zirovnici. Ponudna obravnava se vrši dne 25. t. m. ob 11. dopoldne pri gradbeni direkciji v Ljubljani.

— Drazba lava. Dne 30. aprila t. l. ob 10. dopoldne se bo pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani v sobi št. 8 potom javne dražbe oddajal v zakup lov običaj D. M. v Polju za petletno dobo, t. j. od 1. julija 1921 do 30. junija 1926.

— Kežkor smo doznali, je ustanovil Balkan d. d. za mednarodne Transporte v Ljubljani na Rakeku, svojo ekspozituro. Ustanovitve moramo z ozirom na domače podjetje toplo pozdravljati.

— Agitacijski sklad. Za agitacijski sklad JDS. je daroval zavezen naprednjak g. Ivan Petrič, sodni poduradnik iz Ljubljane 100 K. Srčna hvala! V posnemanje drugim!

— Opozarjamo vse p. n. trgovce in tobakarne na današnji oglas na zadnji strani Ciril in Metodovih žvagalci, ki jih priporočamo. Noben trgovec in nobena tobakarna ne sme biti brez njih! Konsumentje, zahtevajte edino le to vrsto!

Somišljeniki v Ljubljani!
Skrinica, Jugoslovenske demokratske stranke je prva!

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Sobota, 23. aprila: Gospodična Julija. Don Pietro Caruso. Red A.
Nedelja, 24. aprila: Bobrov kozuh. Po nižjih cenah. Izven.
Ponedeljek, 25. aprila: Borba. Red D.
Torek, 26. aprila: Zaprt.

Opera.

Sobota, 23. aprila: Ruski umetniški večer. Red E.
Nedelja, 24. aprila: Carmen. Red B.
Ponedeljek, 25. aprila: Zaprt.

— Iz gledališke pisarne. Predstava »Gospodična Julija in Don Pietro Caruso« je naznanjena v časopisih in v Gledališkem listu za soboto, 23. t. m. pomotoma za obnovo A. Opozorjamo in popravljamo, da se vrši omenjena predstava za abonement B.

— Iz opere. Vsi člani opernega gledališča (solisti, zbor in orkester) so večer naslovlili na poverjenostištvu prosvete daljšo vlogo, v kateri se izjavljajo za ravnatelja g. Rukavina, mu izražajo simpatije in so pripravljani v slučaju njegovega odpusta zapustiti solidarno vsi opero.

— Govorjenje gospe Irme Polakove se vrši prihodnji teden v torek in četrtek. Umetniška nastopi en večer v operi »M. Nitouches«, a drugi v operi »Prodana nevesta«. Predprodaja vstopnic se prične v nedeljo 24. t. m.

— Češka kritika o Josipu Riharju. Praška kritika se izraža zelo povoljno o Riharjevem gostovanju v operi Narodnega gledališča. Pri njegovem gostovanju v »Prodani nevesti« je dirigiral šef opere, ki je iz svojih posebnih namenov razdelil vlogo med najboljše moči Narodnega gledališča.

— Kriza v beogradskem in ljubljanskem gledališču. »Epoha« prinaša članek, v katerem se bavi s krizo v beogradskem in ljubljanskem gledališču. V članku prvotno konstatira s kakimi težavami sta se imeli boriti obe gledališči po prevratu, ko je manjkalo vsega. Edino zagrebško gledališče je bogato opremljeno. Bosna in Hercegovina ne more ostati v bodoče brez skromnega, a dostojnega gledališča v Sarajevu. Kulturno-narodni razlogi, ki jih ni mogoče prezreti, zahtevajo, da bodo stalna

gledališča tudi v Splitu, Mariboru, Novem Sadu, Osijeku in Skoplju — Koliko varčnosti tudi zahteva minister financ, vendar nikdar ne more zahtevati, da se uničijo že obstoječa gledališča. Vprašanje je le, kakšni sistem financiranja se uvede, kakšna bodi kontrola in kakšna državna pomoč. Danes v tem pogledu ne vladajo nikar red niti enotnost. V tem trenutku so pod državno kontrolo samo gledališča v Beogradu, Skoplju in Ljubljani. V Beogradu n. pr. se niti najskromnejših izdatkov ne more kriti brez vizuma glavne kontrole. Vsi dohodki in izdatki so strogo predvideni in omejeni. Država krije sicer vse izdatke, ali pobere tudi ves dohodek. To je malenkostno postopanje, ki sega preko meja. V Zagrebu je zopet ravno narobe. Gledališče ne porablja ne samo vse dohodke, marveč tudi državno subvencijo. Zagrebško gledališče z dohodki predstav ne krije niti peti del izdatkov, medtem ko iznašajo državne draginske doklade ogromne svote. Plače v Zagrebu znašajo 50 do 60 kron (celo 30 K), državna draginska doklada pa po 1500, 2000 do 2500 kron. Očividno je, da ministrstvo v bodoče ne bo dalo niti zagrebškemu, niti kakemu drugemu gledališču tako svobodnih rok v razpolaganje z draginskimi dokladi. »Epoha« dostavlja: Mi verujemo, da se more nekaj popraviti, a nikdar štetiti, ker bi se s štetjenjem ne prišlo do ravnotežja.

— Slovenska Matica je prejela od češkoslovaškega konzulata znesek 2500 kron — kot prispevek za izdajo dr. Lahove. Češke antologije. Darovala sta: Ljubljanska kreditna banka K 2000, neimenovan 500 K. Vsem prisrčna hvala!

— Umetniška razstava. Meseca maja se vrši v Jakopičevem paviljonu običajna splošna umetniška razstava. Prijave in pošiljave sprejema R. Jakopič. Turjaški trg 2. Zadnji rok za vpošiljatev je 22. t. m.

— »Nove Evrope«, br. 4, ima tole vsebino: Jugoslovanska strujanja (L. Popović). — »Raki« na Kosovem (M. O.). — »Zavod Svetlog Jeronima« v Rimu (Dr. V. Novak). — »Debata o tri slova« (J. Benešić). — »Nauka i politika«. — Ekonomski pregled. — Književni pregled. — Knjige i listovi. — Beleška.

Prof. dr. Milan Vidmar:

Strojna industrija v Sloveniji.

Za narodno gospodarstvo države je umetno delo eden najvažnejših faktorjev, in potreba posameznika že daleko presega deložnost človeka. Umetno delo strojev mora izvršiti veliko večino dela narodnega gospodarstva, in stroji stoje vsled tega na prvem mestu produkcije.

Naravno je, da je vsled tega vsaki državi razvoj strojne industrije, torej industrije, ki proizvaja umetne delavce, silno važen. Država, ki je navezana na inozemstvo pri dobavi svojih umetnih delavcev, je trajni dolžnik inozemstva in mora s svojimi produkti trajno kriti pasivno postojanko trgovske bilance. Pri kupovanju strojev iz inozemstva se seveda ne gre samo za honoriranje tujih delavcev, temveč tudi za kritje trgovskega dobička inozemskih trgovcev, torej za dvojno izgubo.

V Jugoslaviji se kot vsaki državi Evrope koncentrirala industrija v zapadnem delu njenega ozemlja. Slovenija je in bo brez dvoma industrijalni del države ne le zaradi tega, ker jo nerodovitost zemlje sili k industrijskemu delu, temveč tudi zaradi tega, ker ima premož, vodne sile in potrebno industrijsko osebje.

Po prevratu so v Ljubljani iz nekdanjih manjših strojnih tovarn nastale »Strojne tovarne in livarne, d. d.« Ta delniška družba je pričela s 6.000.000 kron akcijskega kapitala, dvignila je v kratkem ta kapital na 10.000.000 K. Ze v tem brzem razvoju se kaže, kako nujno potrebna je domača strojna industrija za razvoj našega narodnega gospodarstva in kako važnim potrebam odgovarja novo narodno podjetje.

Jugoslavija je dežela velikih gozdov in vsled tega dežela močne lesne industrije. Za inozemstvo imamo v lesu naših gozdov močne kompenzacije za vse ono, kar moramo uvažati. Naša trgovska bilanca stoji pod vplivom eksporta lesa naših gozdov. Naravno je vsled tega, da je treba obračati vso pozornost na ta eksport. Če je inozemstvo in pred vsem Italija, naš sosed, navezano na naš les, potem je naravno, da ne gledamo samo na to, da eksportiramo les kot tak, temveč, da eksportiramo obdelan les, skratka ne samo material, temveč tudi delo naših delavcev. Nujno potrebno je torej, da povsod v krajih, ki imajo bogate gozdove, nastanejo žage, ki so dobro opremljene s stroji za obdelovanje lesa. En korak dalje je, da nastanejo tvornice, ki izdelujejo finejše lesne izdelke, od lesenih ocvetov, do finega pohištva. Za vse te tvornice so potrebni stroji za obdelovanje lesa različnih konstrukcij, z ozirom na različne potrebe lesne industrije. Izdelovati te stroje in s tem preskrbovati lesno industrijo z umetnimi delavci je postala prva in najvažnejša naloga »Strojnih tovarn in livarn d. d.«.

Jugoslavija je tudi dežela vodnih sil. Lesna industrija potrebuje povsod za pogon svojih strojev naravno energijo. Istina je, da imamo premož. Važnejši nego premož pa je vodna sila, ker je cenejša, ker je trajna, ker njene zaloge niso izčrpeljive, kot so izčrpeljive zaloge premoža.

Za vodne sile, ki morajo priti polagoma v obrat, potrebuje industrija turbine in vodna kolesa. Te gonilne

stroje bi morala dobiti iz inozemstva, če bi se domača strojna industrija ne bila stavila naloge, da izdeluje potrebne turbine in vodna kolesa sama.

Da je domača industrija zadostila tej svoji nalogi, kažeta iz množice slučajev, dva fakta: velika turbina za 1500 k. s. v elektrarni na Zavrčnici in turbina za 800 k. s. v novo sezidani elektrarni v Škofjiloki.

Podpisanimi dvema točkama programa domače strojne industrije se pridruži avtomatično še tretja, izdelovanje transmisij. Povsod v tvornicah, kjer tečejo parni stroji, turbine, vodna kolesa, so potrebni oni strojni deli, ki prenašajo energijo do delavnih strojev, do strojnic, do skobelnikov, do polnojarmentikov, do vrtilnih strojev itd. Transmisije so torej neobhodno potrebni deli strojne opreme vsake tvornice in naravno je, da so »Strojne tovarne in livarne« tudi izdelovalce vseh transmisij delov postavile na svoj program. S tem, da je domače podjetje svoj delavni program prilagodilo potrebni države in objednem seveda črtalo vse drugo iz svojega programa. Da postanejo izdelki, prvotni, je bila potrebna specializacija in nova org. podjetja mu kaže pot. Domače podjetje se je takoj opremilo s prvovrstnimi tovarniškimi stroji, tako da je zajamčeno precizno delo in prvovrstna izvršitev konstrukcij. Vrhutega si je podjetje zgradilo in izpopolnilo lastne livarne za železne in kovinske odlitke tako da je v istini popolnoma neodvisno od tuje industrije.

Kovinska livarna ime pred seboj posebno in važno nalogo, katero ji je zapustila svetovna vojna. Znano je, da je Avstrija svojočasno oropala vse naše cerkve zvonov, ker je potrebovala bronovino za svojo vojno industrijo. Vse naše cerkve imajo prazne zvonike in naravno je, da bo imela stara, daleko znana zvonolivarna »Strojnih tovarn in livarn« ogromno dela, predno bo zopet nadomestila to, kar je vzela svetovna vojna. Zvonolivarna »Strojnih tovarn in livarn« se razvija tako hitro, da je domače podjetje pravkar pričelo graditi novo moderno zvonolivarno, da bode moglo zadosti potrebam. Vključ temu, da se je obrat zvonolivarne potrojil in vključ temu, da bode nova zvonolivarna podjetja dovolila še veliko večjo fabrikacijo, ima ta del podjetja pred seboj naporno delo za najmanj 10 let.

Kako nujno potrebno je domače strojno podjetje za državo, kaže najjasneje to, da svetovna kriza strojne industrije, pod katero trpe vse zapadne evropske države, ni pustila občutnih sledi pri nas. Istina je, da je delj časa padala črna nemška avstrijska krona, proizvodila ostro konkurenco Nemški Avstriji. Istina je tudi, da je Nemčija v pretečenem letu z velikim uspehom začela dobavljati svoje stroje Jugoslaviji. Nemška Avstrija pa je pri svoji konkurenci imela uspeha samo zaradi tega, ker njeno državno gospodarstvo nima realne podlage, ker njeni delavci ne plačajo sami svojih živil, temveč v veliki množini država sama. V sedanjem času pa cene strojnih izdelkov v Nemški Avstriji hitro naraščajo, in konkurenca te države postaja polagoma brezuspešna. Na drugi strani Nem-

čija dolgo časa ne bode mogla motiti razvoja domače industrije, ker je prišla sedaj pod velikanski pritisk kazenskih sankcij entente, katere je pravkar pričela izvrševati tudi naša država. Medtem ko glavni dve inozemski konkurenci izgubivata bolj in bolj svojo moč, se dviga domača industrija bolj in bolj. Država sama se je pri zadnjem zasedanju gospodarskega sveta odločila postaviti se na stališče zaščite domače industrije in te zaščite bode deležna samo ob sebi umetno tudi strojna industrija. Na posamezne njene izdelke kot n. pr. pred vsem na zvonove sklenila je tako visoko zaščitno carino, da je vsak upad inozemske konkurence izključen.

Vse kaže, da bode pod zaščito države in vsled iniciative domačega kapitala in domačih inženjerjev strojna industrija Slovenije v kratkem času postala tako močna, da bode z uspehom prestala vsak boj z inozemstvom. Značilno je, da je že veliko specialnih strojnih izdelkov našlo tudi sedaj v najtežjem času svojo pot v inozemstvo. Z upravičenjem se lahko računa s tem, da bo v nekaj letih domače podjetje ne le okupiralo ves domači trg, temveč, da bo tudi uspešno pričelo izvažati domači material in delo domačih rok v inozemstvo.

Gospodarske vesti.

Borze.

— Zagreb, 22. aprila. Devize: Berlin 200—208, Italija 675—677, London izplačilo 561.50—0, London ček 553—555, New York kabel 142—0, New York ček 140.50—142, Pariz izplačilo 1040—1043, Pariz ček 1030 do 1035, Praga 189—191, Švica 2465—2470, Dunaj 21.30—0, Budimpešta 53—54. Valute: 139.25—139.75, carski rublji 70—80, napoleon 475—480, nemške marke 200—205, rom. liri 213—216, ital. lire 655—660, bolg. lev 160—0, turška lira v zlatu 500—0, češkoslovaške kune 191—193.

— d. Dunaj, 22. aprila. Devize: Amsterdam 23.375—23.475, Zagreb 466 do 470, Beograd 1860—1890, Berolin 983 do 989, Budimpešta 246—248, Bukarešta 1015—1025, London 1650—1670, Milan 3160—3185, Novi Jork 669—673, Pariz 4855—4895, Praga 893—899, Sofija 782.50—792.50, Varšava 77—79, Curih 11.675.50—11.687.50. Valute: dolarji 663—667, bolgarski lev 792.50 do 802.50, nemške marke 983—989, angleški funti 2640—2660, francoski franki 4830—4880, holandski goldinarji 23.300 do 23.400, italijanske lire 3150—3170, dinarji tisočki 1850—1870, d. n. st. 81—83, romunski lei 1010—1020, carski rublji 242—248, švicarski franki 11.757 do 11.825, češkoslovaške kune 893—899, madžarske kune 227.50—229.50.

— d. Ljubljani trg. Mesno vprašanje se je rešilo na sledeči način: Mesna občina bo dobavljala v bodoče poljubno število volov, tako da bo lahko krija celotno potrebo Ljubljane. Za te vole se bo določila vsak teden prodajna cena, ki bo kolikor mogoče nizka. Za prihodnji teden je določena cena 28 K prednji del in 32 K zadnji del. Za vse one mesarje Ljubljane, ki ne bodo jemali volov od mestne občine, velja istotako maksimalna cena 28 do 32 kron kg volovskega mesa ter 20 in 24 K za kg kravljega in bikovega mesa za četrtek, dne 21. t. m. objavljena prodajna mesa po 28 do 32 K se je za dva dni zakasnila, pač pa se vrši v soboto, dne 23. t. m. v večjem obsegu. Tvrda Popovič se je iz lastnega nagiba zavezala, prodajati na svoji stojnici v Šolskem drevoredu volovsko meso po 28 in 32 K kg. Glede kvalitete mesa se mora izključiti iz trga kravje in bikovo meso, dovolilo se pa bo prodajati to blago na posebno označenih stojnicah po močno znižanih cenah. Mesa vseh vrst je bilo pretečeni teden na trgu dovolj, samo svinjskega mesa nekoliko primanjkuje, ker slanina močno zaostaja in vsled tega otežkuje klanje prašičev. V trgovini z mastjo vlada po celi državi precejšnja kriza. Vsled domnevanega naraščanja cen pri masti pred nekaterimi meseci so se rakopile velike zaloge masti, ki se danes težko prodajajo. Tržna cena pri prodaji v veliki množini je padla na 43 K za kg. Glede kvalitete je treba biti skrajno previden. V ostalem je trg dobro založen. Na cene špecerijskega blaga upliva visoki kurz lire zelo neugodno. Moka se vzdržuje še nadalje na ceni 17.50 K za kg.

— d. Zborovanje »Finančnega sveta«. »Jugoslovanski Lloyd« poroča, da se bo vršilo dne 27. t. m. v Beogradu zborovanje finančnega sveta. Člani so v njem, kakor že znano, iz Srbije, Bosne, Hrvatske, Vojvodine, Dalmacije in iz Slovenije dr. G. Žerjav, narodni poslanec, Dragotin Hribar, industrijalec in Ivan Mohorič, pristav trgovske zbornice v Ljubljani. Svet ima rešiti razna važna finančna vprašanja, tako glede novega državnega proračuna, novih davkov, povišanja taks, dalje k vprašanju nove uvozne tarife da ta svet svoje mnenje, ali se zvišajo stavki uvozne carinske tarife na ta način, da odpade davek na poslovnih obrt ali pa da se zvišajo in ostane še nadalje v veljavi davek na poslovnih obrt, ali končno da ostanejo še nadalje dosedanj predpisi o načinu plačila in večine davka na poslovnih obrt pa da se samo današnja azija zviša od 100 na 100.

— d. Semenji v St. Jurju. V ponedeljek 25. aprila je v St. Jurju ob južni železnici veliki sejm za govejo živino, kopje in tudi kramarski sejm.

— Izvoz bombaza iz Češkoslovaške. Ministrstvo za trgovino in industrijo je prejelo od našega generalnega konzulata v Pragi obvestilo, da je v Češkoslovaški od 1. aprila naprej znizana carina za bombaz.

— d. Velik uspeh »Slovenske banke« v Clevelandu. Pred letom dni se je ustanovila v Clevelandu

v Ameriki Slovenska banka »The North American Banking & Co.« V enem letu je naraslo število vlagateljev na 2500, slovenske podpore ne organizacije in veliki zavodi imajo naložen svoj denar v banki. Daje se poslužujejo šolske oblasti države Ohio te banke za deponiranje svojega denarja in ima samo šolski odbor v Clevelandu vloženih v banki nad 100.000 dolarjev. Skupno premoženje banke znaša nad 1.220.000 dolarjev. To je ogromna svota za slovenske razmere in za tako kratko dobo, kaže na veliko zaupanje ne samo slovenskega naroda ampak sploh ameriškega do slovenskega denarnega podjetja.

— d. Letošnja setev v naši državi je podlagi uradnih poročil precej ugodna. Koncem marca je bilo ponekod nekoliko mraza in slane, toda večjih elementarnih nezdov ni bilo. Oziroma je dobro vzdržala, toda vsled pomanjkanja mokrote je zaostala v rasti. Pšenica, ječmen, rž in oves se že sejejo. Zemlja je izorana. Splošno je vreme zelo ugodno za obdelovanje zemlje. Tudi sadje kaže dobro.

Na novejša poročila.

PROTI TUJIM PODJETJEM V JUGOSLAVIJI.

— Rim, 22. aprila. Očitni so temelji, po katerih hočejo delovati jugoslovanski delegatje na rimski konferenci. Na konferenci se bo razpravljalo o poživljenju društev, zavodov in ustanov širom teritorija bivše monarhije. Jugoslovanski delegatje bodo za to, da ne sme eksistirati v Jugoslaviji nobeno društvo, nobeno finančno ali drugo podjetje, ki ima svojo upravo in sedež izven državnih mej. Zahtevali bodo izgon vseh onih oseb, ki so se zatekle v Jugoslavijo, zlasti v one kraje, katere je znala Avstrija tako dobro kolonizirati s tujim elementom. Dalje bodo zahtevali eksproprijacijo zemljišč za ustanove vitev narodnega prebivalstva. Novi odnosi med Avstrijo in Ogrsko se urede na novi podlagi; opusti se kolikor mogoče dosedanje razmerje.

FAŠISTOVSKA DEMONSTRACIJE PROTI JUGOSLOVENSKEMU GENERALU.

— Trst, 22. aprila. Fašisti, ki stalno pregledujejo železniške postaje, so sinoči izvedeli, da se nahaja na centralni postaji jugoslovanski general Garbenović. Takoj so se zbrali in priredili generalu sovražno demonstracijo. Karabinjerji so videli, kaj nameravajo fašisti, ali niso posegli vmes, marveč so šle na generalov protest napravili konec demonstracij. Fašisti so se razšli med grdim zabavljanjem na Jugoslavijo. General, ki je prišel iz Beograda, je mogel na to mirno odpotovati. Aretiran ni bil nihče. Take sovražnosti do Jugoslovenov se vrše v času pogajanj, ki so za Italijo tako važna!

IZ CERKVE IZGNANA SLOVENSČINA.

— Trst, 22. aprila. Italijanska duhovščina je dosegla na posvetovanju v škofiji, da je odpravljena v cerkvi starega sv. Antona slovenska služba božja, slovenska pridiga in petje. Med slovenskimi verniki vlada velika razburjenost. Tako dela škof Bartolomasi, o katerem pravi ljubljanski »Slovenec«, da je napram Jugoslovenom jako pravičen škof.

FRANCOSKI DEMENTI O ZVEZI Z JUGOSLAVIJO.

— d. Pariz, 21. aprila. Kakor javlja »Figaro« na »Qual d'Orsay« ni nič-

— d. Dohodki državne trošarine. Po statističnih podatkih generalne direkcije indirektnih davkov znašajo dohodki državne trošarine meseca marca v vsej državi 21.727.216 dinarjev. Lani so ti dohodki znašali v istem mesecu 8.713.244 dinarjev. Od 1. junija 1920 do konca marca 1921 je bilo skupno, plačenih 125.451.263 dinarjev. V državnem proračunu je bila za ta čas predvidena samo vsota 112.837.108 dinarjev. Kakor se vidi, je presežek v tej vrsti državnih dohodkov znaten.

— d. Kdaj zapade davek na vojne dobičke. Kakor je finančna delegacija dognala, je uporabljala davčna administracija v Ljubljani za plačilne naloge o davku na vojne dobičke v več primerih stare tiskovine, katerih podatki o dospelosti niso več veljavni. Zato se uradno ugotavlja, da zapade v treh obdobjih, in sicer prvi v znesku 50 odstotkov odmerjenega davka v 30 dneh po vročitvi plačilnega naloga, drugi v znesku 25 odstotkov v nadaljnjih 2 mesecih in poslednji zopet čez dva meseca. — Drugačni podatki o dospelosti v plačilnih nalogih so brez izjeme nepra-

sar znanega o pogajanjih glede zveze med Francijo, Češkoslovaško in Jugoslavijo. V oficijalnih in parlamentarnih beograjskih krogih se je namreč razširila vest, da se je pri zadnjih pogajanjih med Pašičem ter francoskim in češkoslovaškim poslanikom izdelala podlaga za pogodbo, katere glavni namen je, da se prepreči združenje Avstrije in Nemčije in onemogoči povratek Habsburžanov. Zveza bi se dopolnila s trgovinskimi pogodbami.

AVSTRIJSKA VLADNA KRIZA.

— Gradec, 23. aprila. Krščansko socialni voditelj in namestnik deželnega glavarja dr. Ahrer in poslanec Gürtler sta odklonila vstop v dunajski kabinet. Dunajski »Reichspost« komentira to odklonitev na ta način, da stavita oba pogoje, katerih ni mogoče izpolniti. »ZVEZA NARODOV« IN NEMCIJA.

— London, 23. aprila. Izvršilni odbor Zveze narodov je sklepal o stališču glede reparacijskih zahtev napram Nemčiji. Odbor vsira pri svojem nazoru, katerega je razvil premier minister 7. marca t. l., da se od Nemčije zahteva izpolnitev pogojev odškodnin zaveznikom s primerno akcijo, ne pa z oboroženo silo. Z nezadovoljstvom sprejemajo v Zvezi narodov poročila o gibanju vojaštva v ruhrskem ozemlju. Odbor je mnenja, da se odškodninsko vprašanje proti Nemčiji predloži razsodišču, ki naj bi določilo definitivno celokupno odškodninsko svoto, katero bi imela Nemčija plačati zaveznikom.

KOLIKO MORE PLAČATI NEMCIJA?

— Frankfurt, 23. aprila. »Frankfurter Zeitung« javlja iz New Yorka: Predsednik Harding je objavil francoskemu odposlanecu Vivianiju, da bi bila svota 15 milijonov dolarjev najvišja, katero zmore Nemčija plačati kot odškodnino zaveznikom.

BOLJŠEVIŠKA OFENZIVA SPO-MLADI?

— d. Kodanji, 23. aprila. Kakor iz Helsinforssa poročajo, so se vojaške in civilne vodilne osebnosti sovjetske vlade sestale h konferenci v Moskvi. Na tej konferenci so razpravljali o možnosti pomladanske ofenzive. Za to ofenzivo so bile določene 4., 5., 9., 10. in 11. armija ter četa, ki imajo svoje garnizije na vzhodu.

Vsa čast novemu režiserju g. sodniku dr. Turatu in priznanje sploh vsem ljubiteljskim diletantom. Pričakujemo, da vidimo v kratkem zopet naše diletante in diletantinje na delu nam v razvedrilo in zabavo.

Društvene vesti.

— Gasilno društvo Tacen priredi majnikovo veselico dne 1. maja ob 3. popoldni pri g. Ivani Strukej v Smartnem pod Smarno goro s sledečim sporedom: Srečilo, godba, ples in prosta zabava. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. (K)

— Za dramatski odsek šentjakobskega naprednega društva v Ljubljani sta nabrali gđc. M. Pezdirjova in gđc. Jožica Likozarjeva 1092 K in sicer so darovali: trgovci Fr. Klemenc 200 K, trgovina Fr. Čušnovar 100 K, gostilničar Fr. Kavčič 100 K, tiskar M. Franci 70 K, trgovci A. Jeranič 20 K, trgovci Avg. Hrašnik 40 K, avtodielavnica Puch 50 K, Bogataj 10 K, Kavarna Zalaznik 20 K, trgovci Trdina 40 K, trgovci Skarbnar 80 K, M. Dermota 12 K, M. Novak 20 K, trgovka Jela Lozarjeva 20 K, trgovina Bernatovič 20 K, mesarica F. Ček 20 K, trgovci F. Batel 40 K, trgovka V. Steržlija 30 K, g. M. pl. Trnkoczy 100 K, trgovina Černak in Komp. 100 K, Požrtvovalnica nabrala in darovalcem najlepša zahvala.

Dopisi.

— Iz Poljanske doline. Občinske volitve so v teku. Agitacija je še dotedaj nekako zmerna. To se pravi zmerna zuna, a ne v cerkvi. Kakor prejšnje čase, tako se tudi sedaj agitira v cerkvi. Najhujše deluje poljanski župnik Tavčar. Pa kaj vraga! Njegova prerokovanja, da v Poljanah liberalci niti liste ne bodo spravili skupaj, so se izjalovila temeljito, kakor sedaj, upamo tudi v prihodnje. Volitve se vrše v dolini začetkom maja. Le občina Javorje je postavila eno listo in tedaj odpadajo v tej občini volitve. To je majhna občina v hribih. No, pa tudi v tej občini bi se bila lahko postavila nasprotna lista. Ker je pa občina vseskozi kmetijska, tedaj bi bila dolžnost SKS, da je posegla vmes, ker pri kmetu ima v prvi vrsti le kmet zaupanje. Nekaj mandatorov bi se bilo le pridobilo. V drugih občinah so se zednile vse napredne stranke na en program in na eno listo. Splošno se sodi in ne pričakuje nobene posebne zmage na nobeno stran. Da bi SLS še neomajno gospodarila še odslaj kakor do sedaj v nekaterih občinah, o tem pa ni govora. Izid seveda je zavisen od dela zadnji teden. Može, ki vam je mar občinski blagor, na noge!

— Z Bleda. Tudi pri nas na Bledu se je narava zbudila iz zimskega spanja, čas bi bil, da bi se tudi naš občinski odbor

zbudil iz spanja ter za bodočo sezijo kaj poskrbel. Park pred zdraviliškim domom je ves zapuščen, v zdraviliškem domu vidiš marsikako ubito okno, pristanišče se udara v jezero, ponoči je tema na Bledu kakor v kozjem rogu, nikjer ni po cesti v električnih svetilkah žarnic, po cestah celi kupi prahu, pešpota zanemarjena, — pač pa gre do cene vsak dan kviku, slaba perspektiva za bodočo sezijo. Voznik iz Lesca na Bled zahteva že 60 K ali pa še več, cene sobam sploh še niso določene, delal bo vsak svoj maksimalni program za odiranje. Mnogo je Rusov-beguncev tu, katerih pa Bledci nič kaj radi ne gledajo, ker so precej varčni, kuhajo sami ter ne popivajo cele noči po beznicah, kakor domači, ki tulijo ponoči po cestah pijani, tudi za tuje neprijetne prikazen, ki hočejo ponoči blažen mir. — Zadnji čas ne dostavljajo nadalje poštni seli več časopisov in pisem ob nedeljah in praznikih, tako da romajo celo procesije po poštne stvari sami na pošto. Bajle pismošče »štrajkalo«, da dobijo prosto nedeljo! Če ne greš sam na pošto, dobiš sobotne časopise šele v ponedeljek — kaj imenitna naprava za naš Bled, prvo letovišče Slovenije!

Raznošterosti.

• Spori med kritiki in umetniki se pojavljajo tudi drugod, seveda malo

drugače, kakor pa je to v navadi zadnje čase pri nas. Nekoga kapelnika v Monakovem je časopisna kritika tako užalila, da je očital kritiku pomanjkanje strokovnega znanja in mu ni dovolil več pristopa h koncertom z novinarsko vstopnico. Obrambna zveza monakovskih novinarjev pa je izrekla svojo solidarnost z napadenim kritikom ter ustavila priobčevanje kapelnikovih notic in inseratov. Kapelnik je nato pri koncertu razdelil listke, v katerih je govoril o bojkotu in označil to postopanje kot nemoralno. Spor je prišel končno pred sodišče, ki je odvrnilo tožbo. Sodišče je konstatiralo, da so obrambni ukrepi časopisja upravičeni in da redakcijski sklepi niso proti morali. Sodišče je izjavilo, da je odtegnitev novinarske vstopnice prestopok proti časti kritika.

Turistika in sport.

— Olimpijada v Pragi. Za olimpijado ki se vrši meseca junija v Pragi, se je prijavilo več francoskih zastopstev in več danskih šampionov ter oxfordska in cambridgeška univerza. Poleg tega so bile tudi ameriške okupacijske čete ob Reni pozvane, naj bi se udeležile olimpijskih tekem. Posebno

veliko tekmecev se je prijavilo iz Slovaške.

Darila.

Upravi našega lista so oddali za: Jugoslovnsko Matico. Gdč. učiteljica Kristina Demšar je nabrala na veseli svatbi g. nadgeometra Leopolda Jurana z gdč. Marico roj. Marinček v Cerkljah pri Krški vasi 144 K.

Revno dijake (»Domovina«). Rodbina Logarjeva daruje mesto venca na krsto umrle gospe Puc 140 K.

— Darila. Gospod Rihard Torv, poslovodja tvrdke I. Medved je daroval podpornemu fondu trg. dr. Merkur K 100 in Jugoslovnski Matici 100 K mesto venca na krsto g. Kramerja. S tem popravljamo včerajšnji izkaz daril, kjer je g. Medved imenovan kot darovalec.

— Darila. Namesto venca na krsto umrlega predsednika Ljudske posojilnice v Ljubljani g. Franc Zajca je darovala Ljudska posojilnica za mestne reveže v Ljubljani K 1000 in za mladinske domove v Ljubljani K 1000.

Srčna hvala!

— Cenjene naročnike, ki so zaostali z naročnino, opozarjamo, da se jim dopolnjevanje lista prekine v sredo dne 27. t. m. Prosimo torej, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

Poizvedbe.

— Izgubljeno stvari. Oni, ki je pustil meseca februarja pleteno kosaro z žensko obleko v vrednosti 2 do 3 tisoč kron pri posetniku Kralju na Dolgem brdu, pošta Prevalje, Koroško, naj se zglasti pri županstvu Ljubice (jugoslovnski del) pošta Prevalje.

— Pri tvrdki AL in Val. Accetto, Trnovski pristan št. 14, je bila ukradena velika vozna plahta. Pred nakupom se svari. Kdor bi jo izsledil, dobi nagrado.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Muč! Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih? Malo Fellerievega pravega Elza-fluida in odpravljene so bolečine! 6 dvojnati ali 2 veliki specijalni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej. Felleriev Elza mentolni črtnik en komad 12 K.

Schicht

Pravo

„Schichtovo milo“

znamka „jelen“

nosil poleg slojevo varstveno znamko. Pazite pri nakupovanju na njo, in ne dajte si vilihi cenjenih pralnih sredstev, ki so Schicht-ovemu milu samo na videz podobna.

Zastopstvo za Slovenijo ima tvrdka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

Schicht

Prešičke, 7 tednov stare, proda An-
ton Koritnik, Ljubljana, 2851
Cesta v mestni log 31.

3 plemenske telice, volene, so
naprodaj
Poljanska cesta 55. 2853

Vsem sorodnikom, znanec in prijateljem nazna-
njamo žalostno vest, da je naš oče stari oče, tast itd. g.

Anton Vengust

veleposesnik, gostilničar itd. v Ljubecni pri Celju,
danes po kratki bolezni v 74. letu starosti v Gospo-
du zaspal.

Pogreb se bo vršil 21. t. m. pop. 3 uri iz hiše
žalosti v Ljubecni na pokopališče v Vojniku.

Ljubecna, 19. aprila 1921.

Jernei Vengust, višji pošt. oficijal, sin, — Frano
Vengust, sin; — Tita Vengust, roj. Zetli, sinaha.

V brezmejni boli naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znanec, da nam preminula naša skrbna
žena, mamica, hčerka, sestra in svakinja je gospa

Amalija Franke roj. Šircelj

soproga viš. rev. juž. žel. in post. nač. v Ponikvi

Zemski ostanki nepozabne pokojnice se prepelje-
jo iz Celja v Ponikvo, kjer se vrši pogreb v nedeljo,
dne 24. t. m. ob polu 4. ure popoldne.

Ponikva, dne 23. aprila 1921.

Žalujoče rodbine: Franke, Šircelj, Tavčar.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodni-
kom, prijateljem in znanec, da je naša srčno ljublje-
na, nepozabna soproga oz. sestra, svakinja in teta gospa

Pavla Ark

v petek dne 22. aprila 1921 mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek
dne 25. aprila 1921 ob 2. uri popoldne iz hiše žalo-
sti, Galjeveca št. 5, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1921.

Franjo Ark,
višji kontrolor v ministerstvu saobračaja, soprog.

Rodbine: Krmpotič, Radikon, Vesel.

Večje število velikih in malih za-
bojev proda tvrdka Ivan Perdan v
Ljubljani. 2846

Mlad uradnik išče stanovanje s hrano
eventualno samo sobo. Ponudbe na
R. Renko, Franciškanska ul. 10 L. 2842

Lepa, temnomodra cheviotna obleka
za 18 let starega mladca se proda
Naslov pove upravnistvo Slovenskega
Naroda. 2833

Iščem prazno sobo s kuhinjo v prihiš-
ju proti dobremu
plačilu. Imam svoje orodje in popravim
vsa hišna popravila še brezplačno v
prostem času. — Jerše, mizar mestna
pristava, Cesta na Kodeljevo št. 8
2834

Vozicek za ponija na 4 peresih
je ceno napri-
daj pri sedlarju, Rimska cesta št. 11.
2852

Proda se pohištvo za spalnico so-
bo za eno
osebo. Iz trdega lesa, mramornate plo-
šče, vse dobro ohranjeno. Tudi stelaža
za jajca. Ogleda se vsak dan od 3.—4.
Naslov pove upravnistvo Slovenskega
Naroda. 2854

Po vsej Sloveniji dobro vpeljan
predmet odda
se proti proviziji potniku, kateri potuje
po vsej Sloveniji, tvrdka Ivan Perdan
v Ljubljani. 2846

Proda se zaradi opustitve gostilni-
ke obrti več vinske pose-
de v dobrem stanju, več miz za go-
stilniške sobe, vrtno mize, 41 stolov,
steklena stena za pregradiove sobe, ko-
zarci, šalci za kavo, nekaj kuhinjske
posode, omara, več vrat, stojalnik z na-
pisom. — Vse po ugodni ceni. Poizve
se Kolodvorska ulica 26. 2850

Proda se radi družinskih razmer po-
hištvo kompletna spalna
soba. Cena in na ogled pri J. Ambrožič,
Gospodarska cesta 14/L. Novi svet. 2857

Kdor bi prevzel v dresuro
15 mesecev starega psa-pitčarja proti
dobri plači, naj pošli naslov na uprav.
Slov. Naroda pod „Lavec 2839“

Masivna občdnica iz hrastovega
lesa se proda.
Istotam se proda zelena svileni obleki
in nekaj znamk. TOMŠE, Rimska c. 23.
2850

Na prodaj je
velika dvonadstropna, močno
židana hiša z velikim vrtom za
sočivje v neposredni bližini me-
sta Ljubljane. Kje, pove uprav.
Slovenskega Naroda. 2818

Ženitna ponudba!
Samec s 450.000 kronami premo-
žen a želi poročiti dekle ali vdovo 25
do 35let s primernim posestvom. —
Resne ponudbe na upravnistvo Slov.
Naroda pod št. „450/2837“.

Ivan Leskovec
trgovac

Anica Leskovec roj. Černe
poročena

Smartno pri Litiji Ljubljana

Izjava.

Izjavljam, da nisem plačnik
za morebitne dolgove svoje žene
Angelo Steinmann.

JOSEF STEINMANN, Cesta na Loko 22.
2833

Hiša v Metliki

blizu cerkve na prometnem kraju za
obitnike, se po ugodni ceni proda. Na-
tenceje pri Stojko Maverigon, n.
Ornomoji. 2845

Službo iščem

izkolj ali pozneje za vratarja, slugo, hiš-
nika ali kaj slinčnega. 81 let star, ože-
njen z 1 otrokom, dovilil 2 letno obit-
no šolo, zmožen treh jezikov, lepo pi-
savo itd. Naslov v upr. Sl. Nar. 2835

Svarilo.

Nisem plačnik za dolgo-
ve, ki bi jih horkovali napra-
vil na moje ime.

Fran Zadnek st.

Izjava.

Svarim javno, čisto dobro zna-
no osebo, da preneha s podlo ho-
respondenco, sicer bodem postop-
pal sodnijsko.

Kobi Novak.

Podpisana si usoda naznanila p. n.
damam

ženski krojaški obrt
ter se priporoča za cenjena naročila.
FRANK OLGA, Spodnja Šiška, Jer-
nejeva cesta 62/L. (Citelnica) 2836

Družabnik,

trgovsko naobražen, se išče do
1. maja s kapitalom do 50.000
kron za dobro vpeljeno trgovino.
Ponudbe pod „Družabnik 2804“
na upravnistvo Slov. Naroda.

LOKAL

z inventarjem pisarne, pripraven
tudi za majhno trgovino, se ugo-
dno odda. Ponudbe na upravni-
štvo Slovenskega Naroda pod
„Lokal s trgovino 2805“.

Trgovska hiša

na prometnem kraju večjega mesta Slo-
venije s stanovanjem, popolnoma za
lastno uporabo, 8 izločb, velik inventar,
za to omanufakturo, edina trgovina te
stroke v celi pokrajini, staro, jako do-
bičkanosno podjetje, se odda takoj z
dolgoletno pogodbo v najem. Trgovina
n. fotograf. atelier v polnem obratu. —
Oglasti: Ing. Petrovici, Ljubljana, Celov-
ška cesta št. 66. 2823

Prostovoljna dražba.

Proda se posestvo v Podrečah št. 31.
ležeče 2 1/2 ure nad Ljubljano, blizo
M. dvod. Posedbe je do 45 mernikov.
Več zaraščenih gozdov in travnikov ter
dva l. pa sadna vrta s poslojem. Draž-
ba se vrši 26. aprila 1921 na licu me-
sta ob 9. uri dop. dan. Boli natančno
se poizve na okrajnem sodišču v Kranju.
Gorenjsko. 2792

Izvirjena šivilja

se sprejme takoj
Kie, pove upravni-
štvo Slovenskega
Naroda. 2832

6 dobro ohranjenih stolov
za v sobo se proda. Naslov pove uprav.
Slovenskega Naroda. 2866

Naprodaj vsakovrstna posestva od 4
ora-
lov do 42. Cena 90.000 do 400.000 K.
Poiasnila daje Janez Drefenig, gostilničar.
Poljane. 2550

Prodajalka, dobra moč, se sprejme
pri manufakt. in ga-
lanteriji-ki tvrdki Vinko Savnik, Radovlj-
ica, Gorenjsko. Prednost imajo z dežele,
plača po dogovoru. 2852

Trgovska moč, popolnoma izvež-
bana v knjigarni,
posebno v slov. literaturi, ter ima tudi
nekaj prakse v papirni stroki, se spre-
me s 15. majem t. l. v knjigarni in pa
pirni trgovini Vilko Weigl, Maribor. 2869

Klavir in več hišne opreme se radi se-
liti v ceno proda v Gradšču 11/II.
2848

Proda se hiša - gostilna s skladiščem
in blevom. Poizve se Kolodvorska
ulica 7. 2847

Delnica Ljubljanske kredit-
ne banke je naprodaj
daj. Ponudbe na uprav. Slovenskega
Naroda pod št. „Delnica 2844“.

Omara s predali (Shrublad-
kastem) je naprodaj
Naslov pove upravnistvo Slovenskega
Naroda pod „št. 2843“. 2843

Proda se cenó dobro ohran-
jen klavir. Naslov pove uprav.
Slov. Nar. 2855

2 dvojna valjčka za mlin,
kompletna s stolom vred, 340 mm dol-
gosti, rabljena, v dobrem, stanju ima
naprodaj „Bistra“, valjčni mlin, Domžale.
2862

Kavarna „Central“.
Danes in vsak dan

koncert
salonskega orkestra. Vstopnina
prosta.

Sprejme se več
raznašalcev in raznašalk
Slovenskega Naroda.

Objava preseljenja
veletrgovinu vina
preselio u Berislavičevu ul. 2, telefon 10-76.
Poslovnica: Jurišičeva ul. 10, telefon 20-16.
Nadam se, da će moje ej. mušterje i nadalje počastiti me sa svojim mnogobrojnim narubama.

ANDRIJA GOLUBIĆ, ZAGREB
trgovina vina veliko i na malo.

NOTTER i DRUG Zagreb,
nalazi se privremeno u skladštu Illova 21. Tel. 9-27. — Preporuča:
Kontinental pisace strojeve i sve potrebštine. — Blagajne sigurne protiv
izvari i provall u svim veličinama. Sir. jevo za umnožavanje sviju sustava
sa pripadajoćim priborom, kao i sve ostale uredske potrebštine. — Uz naj-
umje enije cijene.

Originalno američanski rektificirani boncin
„SPHINX“

v zabojih po dva vrča iz ljubljanskega skladišča prodaja
VACUUM OIL COMPANY D. D. Karlovac.

Brzjavi: VACUUM, KARLOVAC. — Zastopnik za Slovenijo: E.
Leskovec, Ljubljana, Liraka ulica 29.

Trgovski pomočnik železninar, mlajša moč se takoj sprejme. Ponudbe na poštini predati 112.

Trgovski pomočnik, dober železninar, se takoj sprejme pri tiskarju **Frano Picelj, Rimska, Dolenjska.** 2826

Rabljena kolesa s kolesi, gumiji ali brez njih kupuje po najvišji ceni **M. Sterniša, Glinca št. 90.** 2819

Trgovski pomočnik ali prodajalca izveščana v vseh strokah mešanice trgovine, zlasti v manufakturi, pridna in poštna, se sprejme takoj v trgovini mešanega blaga **Franc Vodenik, Polje tane Slovenija.** 2830

Išče se boljše devojka k 4 (četvero) male dece v dobi od 2-5 let let. Vprašanje na naslov: **O. Ga. Polkovič, Vukovar, Slavonija.**

Mehanična vrvarna, terilnica predilnica **Ant. Sinkovec, Kranj-Grosuplje,** kupi dve decimalni tehtnici. Ponudbe v tovarno Grosuplje.

Oskrbnik (ekonom) išče primerne službe star 36 let, absoluten srednjih kmetijskih šol, z večletno prakso v kmetijstvu in gozdarstvu, vešč slov., hrv. in nemškega jezika v govoru in pisavi. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 2825

Išče se za večje industrijsko podjetje **Kontoristinja** z večletno prakso, spretna v slov. in nemški korespondenci ter tesnopolni. Ponudbe z navedbo plače pod „poraba moč/2796“ na uprav. Slov. Naroda. 2796

Prodaja se 40 kubičnih metrov gašenega apna a kub. čevlji 25 K. Prodaja se na drobno skupno. **Matija Perko, Zg. Siska, Celovška cesta 121. Telefon št. 372.** 2778

Samostojen knjigovodja vešč tudi korespondence in strojepljisa, znanje slobohrvaščine prednost, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Istotam se sprejme dober stenograf in strojepljiso. Ponudbe zavedno plače in dosedanje službe na: **Ljubljana 1. poštni predal 163.** 2761

„CERESIT“ najboljšo sredstvo proti vlagi in vodi za vsakovrstne stavbe in zgradbe priporočila trgovina z železnino **A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21.** Navodila o porabi so na razpolago!

Prodaja se hiša v dobrem stanju s sadnim vrtom in njivo, oddaljena 10 minut od Novega mesta in 2 minuti od kolodvorja Kandija. Na največja pojasnila daje J. Zrimšek, Kandija št. 59 pri Novem mestu, eventualno Willenpart. Rožna dolina 268 pri Ljubljani, vila „Ceh“. 2707

Soudeležba. Prileten samec priključuje vnanjosti s premoženjem do 70.000 K, vešč slovenskega jezika ter nekoliko hrvaščine, poljsčine, nemščine in angleščine, želi stopiti s svojim kapitalom v kako dobičkanosno podjetje. Voljan je pri podjetju sam pomagati. Morebitne ponudbe naj se blagovoljno naslovijo na uprav. Slov. Nar. pod šifro „Samec/2762“.

GOSPODINJA, vešč kuhinja in vseh domačih del, ter nemškega jezika, se išče k Slovencu v Bački v trajno službo. Privesti ima s seboj tudi spretno dekle, katere ji bode v pomoč. Potni stroški se ob prihodu povrnejo. — Ponudbe z ozirom na plačo na naslov, katerega pove uprava tega lista. 2746

Hiša v Ljubljani, velika enonadstropna, z velikim vrtom in dvoriščem, zaradi preselite takoj naprodaj. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2840

Pohišstvo za stalnico in jedilnico iz mecesnovega lesa (raztezna miza, omara za knjige 3 čevlji) popolnoma novo, pripravnostno za vilo, se zelo poceni prodaja pri **Franc Prelesniku, Rimska cesta št. 16.**

Polsvilnati in celosvilnati blagovi. Velika zaloga vseh vrst. **EDUARD KUNSTADT, Wien, 1., Fleischmarkt 26,** poleg hotela Post. Prva dunajska vsotirnica za svilo.

Knjigovodja ali knjigovodkinjo vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, sprejme Pric Zemljiki, veletrgovina z vinom v Ljubljani, Slovenija. 2829

Samostojen uradnik specialist v gospodarskih zadevah, (toččno oskrbnik v ČSR), izborni ekonom in mekar, pa tudi v mlinarski in lesni stroki, vešč konzerviranja in sušenja sadja, knjigovodstva in bilance, rodom Čeh, popolnoma zmožen češčine in nemščine, deloma pa tudi laščine in slovenščine, star 36 let, krepak, energičen, išče primernega mesta v SHS. Blagohotne ponudbe pod „Izboren strokovnjak/2815“ na uprav. tega lista.

Iščem v lepem kraju na Gorenjskem sbo s dvema posteljami, vso oskrbo na hiši ali vporabo kuhinje za dobo 5 mesecev. Dopisli pod „Letovlišče/2772“ na upravo Slov. Naroda. 2772

Gostilničarji, pozor! Vsled ugodnega nakupa ponudimo iz naše kleti v Brežicah pristna dobra vina iz tukajšnjih gorle Bizelsko-Sromlje Pišce itd. rdeče po K 15 — do K 16 — in belo po K 16 — do K 18 — franko Brežice. Za slučaj potrebe posodimo sode proti kavciji. **Globaštr dr. z o. z Brežice ob Savi.** 2658

Knjigovodja popolnoma samostojna moč, blancnik in zmožen za pisarniškega vodjo, se išče za takojšnji nastop v večje industrijsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe z zahtevo plače na uprav. Slovenskega Naroda pod „Industrija/2753“. 2753

Cigaretni papir „Riz Abadie“, „Tabu“, v obeh oblikah in „Samum“, vse 100% postavljene v Ljubljano se oddajo poedini zavoji po 165 — K 100 knjižice. Pisarna naročila sprejema **Kresnik, trgovce v Mariboru, Državna cesta št. 24.**

Bencin lahki petrolej rafinirani in olje za **DISELOVE MOTORJE** kakor in tovarna mast, kolemar itd **Komet, d. z o. z. Ljubljana, Družinska cesta 33.**

Pogovice z znamko „ključ“ in brez nje pri Tvornici čarapa, Sarajevo Samo na veliko! Cenik zastoni. Par pogavic znamke „ključ“ traja kakor 4 pare drugih.

Tovarna za lepenko na Količevem, pošta Dob pri Domžalah, sprejme **klijučavničarje**, ki se razume na parne in električne stroje in ki samostojno izvrši vsaka popravila, 4 delavce, ki so že delali v tovarnah za lepenko, ali karton. Ponudbe pisмено ali ustmeno na gornjo tovarno.

Kuharica se sprejme takoj, ki pa mora znati dobro kuhati. Prednost imajo z daljšimi izpricjavami. Plača dobra. Istotam se sprejme **šivilja na dom.** Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 2788

STAMPILJE iz kavčuka **Ciril Sitar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 13.**

Abbazia Rendez-vous du monde chic internationale. **Casino des Etrangers.** **Prodaja se kobila** 145 cm visoka, rjave barve, 5 let stara, vročokrvna, izvrstna za tek; **voz za pravilno** na olinatosti in 4 peresa v zelo dobrem stanju ter sami z usnjem tapcirane in na peresa. Istotam se prodaja **fotografirani aparat** znamke „Nettel“, 9 x 12, dalnoviden za eno oko in citre z notami. Vprašati je na Sušetišče Slavko, Radovljica.

Knjigovodja ali knjigovodkinjo vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, sprejme Pric Zemljiki, veletrgovina z vinom v Ljubljani, Slovenija. 2829

Samostojen uradnik specialist v gospodarskih zadevah, (toččno oskrbnik v ČSR), izborni ekonom in mekar, pa tudi v mlinarski in lesni stroki, vešč konzerviranja in sušenja sadja, knjigovodstva in bilance, rodom Čeh, popolnoma zmožen češčine in nemščine, deloma pa tudi laščine in slovenščine, star 36 let, krepak, energičen, išče primernega mesta v SHS. Blagohotne ponudbe pod „Izboren strokovnjak/2815“ na uprav. tega lista.

Perica gre prst na dom dnevno. Ponudbe pod „Perica 2806“ na upravnistvo Slovenskega Naroda.

Klavirje uglašuje in popravlja solidno in točno **Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška 45.**

Žaga in mlin z večjo stalno vodno močjo v Savinski dolini se prodaja. Resni kupci naj javilo svoje naslove pod „Lepl dohodki“ na upravo Slov. Naroda. 2758

la Portlandcement na drobno in debelo, cem. cevi plošče za tlak stopnice iz umetnega kamena in dr. cem. izd. dobavlja najceneje **Stonska tvornica J. Cihlar Ljubljana.** Izvrševanje hišnih kanalizacij. 2574

SOL. Lepe, bele, točne, drobne stekljanske soli vsako množino se dobi pri **Leopold Grünfeld, Ljubljana, Prisojna ulica 1.** 2458

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica **IVAN BRICELJ, Dunajska ces. 16,** se priporoča. Izvršitev točna cene zmerno. 1250

Največja zaloga klavirjev in pianinov v Ljubljani. **Tvrda J. Dolenc, Ljubljana, Hilsnerjeva ul. 5,** priporoča v nakup najboljše instrumente prvovrstnih tovarnih po solidnih in zmernih cenah.

Kupujem po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. — **VIKTOR GLASER, lesna trgovina, Ruše pri Mariboru.** 230

Polnogumijasti obroči za tovarne avtomobile **Pnevmatika** za kolosa in avtomobile **Kolesa** **Avtomobili** **najceneje** **J. Gorec, Ljubljana, Gosposvetska cesta številka 14.**

„Triglav“ sladno kavo kavnice konzerve s sladkorjem, kavnice konzerve brez sladkorja, melado nudi po najnižji dnevni ceni in v vsaki množini **Del. družba „Triglav“** tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku. Kupuje tudi tozadevne surovine.

Mestni stavbenik **Jaroslav Breuer** Ljubljana, Vojaška ul. 16a (za prejšnjo belgijsko vojašnico) izvršuje vse podtalne in visoke stavbe ter izdeluje zadevne projekte. Brzjav: Breuerstavba. Int. tel. 447

VABILO na **25. občni zbor** Posojilnice za Loški potok, Drago in Travo **P. Z. Z. N. Z.** ki se bo vršil v nedeljo, dne 1. maja 1921 ob 3. popoldne v prostotnih posojilnicah. **DNEVNI RED:** 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odborene računskega zaključka za leto 1920. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnost. **Pripomba:** Ako bi ta občni zbor ob 3. ne bil sklepčen, se bo vršil isti dan in v istem prostoru ob 4. uri drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal neglede na število navzočih združnikov. **Načelstvo.**

V trgovini **O. Bernatovič** Ljubljana, Mestni trg 5, je največja zaloga moških in ženskih obelk po najnižjih cenah.

G. F. Jurásek uglaševalec glasovirjev in trgovec z glasbilo **Ljubljana, Wolfova ul. 12**

ERJAVEC & TURK trgovina z železnino „pri Zlati lopati“ 114 (prej Hammerschmidt) Ljubljane, Valvazorjev trg 7 nasproti hrizevniške cerkve. Zaloge cementa.

Misti, podjane, stenice, šturki in vsa golazen mora poginiti, ako porablja moia najbolje prezkusena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poliskim mišim K 10, za podjane in miši K 12; za šturke posebno močna vrsta K 20; tinktura za stenice K 15; uničevalec moljev K 10; prašek proti mrčesom K 10 in 20; mazilo proti ušom pri ljudih K 5-12; mazilo za uši pri živini 6-12; prašek za uši v obliki in perilu K 10 in 20; tinktura proti mrčesom na sadju in zelenjadi (uničev. rastlin) K 10. Prašek proti mravljam K 10. Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Janker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 15. Trgovcem pri vetem odjemu popust.

Soba se išče v najem. Cenj. takojšnje ponudbe z navedbo lege in najemnine na **Lederer, Wien IX., Lichtenssteinstr. 41.**

Prvovrstni lesni strokovnjak ki bi mogel samostojno voditi podružnico neke avstrijske firme in lahko dokaže uspehe pri nakupu in manipulaciji, zlasti pri pragovih se sprejme ob visoki plači. Izborne reference nepogojno potrebne. Ponudbe z referencami in zahtevo plače na **E. Lederer, Wien IX., Lichtenssteinstrasse št. 41.** 2736

Gradbeno podjetje **ing. Dukič** Ljubljana, Rosljova cesta 9 se proroča za vsa v to stroko spadajoča dela. 235

JULIO MEINL D. D. kava čaj kakao Srednja ZAGREB. Podružnice: Zagreb, Duga ulica 6. Ljubljana, Aleksandrova c. 1. Maribor, Gosposka ul. 7. Pečuh, Kraljevska ulica 19.

Prodaja se hiša v Dravljah z eno sobo na en konec 3 m nasrečja za razno porabo. Cena se izve na Trati št. 7, Pavel Širekeli, St. Vid nad Ljubljano. 2782

Zahtevajte cenik zastoni n poštnine prosto **H. Sultner** Ljubljana 4, Mestni trg št. 23. Največja zaloga ur, zlatine in srebrnine Lastna protokotirana tovarna ur v Švic

Nudim brezobvezno **Giril - Metodove vžigalice** „DRAVA“ VŽIGALICE družbe sv. Cirila in Metoda. Zaloge pri v. Perdanu v Ljubljani. Te vžigalice so v prid družbi sv. Cirila in Metoda v LJUBLJANI.

Pri posameznih zabojih škatljica K 1 03 od skladišča Ljubljana. Enerosisti imajo primeren popust. **J. Perdan, Ljubljana.**

Vabilo na subskripcijo novih delnic Strojnih tovarnih in livarn d. d. Ljubljana. Dovoljujemo si Vam naznaniti, da je upravni svet sklenil na podlagi pooblastila občnega zbora provesti zvišanje delniške glavnice **od K 10,000.000— na K 15,000.000—,** z izdajo 12.500 novih delnic po K 400— nom. v skupnem znesku K 5.000.000— katero glavnico se bo porabilo v prvi vrsti za zgradbo nove zvonarne in sploh za razširitev obrata. Občnemu zboru se bode predlagala za 1. 1920 7% dividenda, kar dokazuje primerno rentabiliteto v podjetje naloženega kapitala. Javna subskripcija se vrši pod sledečimi pogoji: 1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi treh starih po eno novo delnico po K 600— telquel, ki se morajo takoj pri podpisu polno vplačati. 2. Novi delničarji dobe delnice po K 850— telquel, ki se morajo takoj pri podpisu polno vplačati. 3. Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1921 ter opremljene s kuponom za leto 1921. 4. Subskripcija se vrši od 15. do 25. aprila 1921, in sicer pri: a) Jadranski banki, in sicer pri podružnicah: Ljubljana, Kranj, Celje, Maribor, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Split; b) Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani ter pri podružnicah Ptuj in Brežice; c) Zadržni zvezi v Ljubljani; d) Zadržnih zvonarnah v Ljubljani, župnišče sv. Jakoba. 5. Za nedodeljene delnice vplačani zneski se povrnejo subskribentom takoj po izvršeni dodelitvi brez obresti. 6. Repartitijo delnic si pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku. V LJUBLJANI, dne 15. aprila 1921, **Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.** **Vinko Majdič l. r.,** predsednik.

Jadransko morsko kopališče

otok Grado (Grado) pri Trstu, najlepše obrežje Italije. Veliko kopališč in 1400 obalnih šotorov. Prvovrstni hoteli, penzije, privatne hiše, kavarne. Pojasnila:

Adriabäder-Auskunfts-Zentrale Wien I., Kärthnering 6 in Kurkommission Grado.

Sezija april-oktober.

Edina tovarniška zaloga šiv. strojev za rodbinsko in obrtno rabo, v vseh opremljenih, material predvojni. Dalje igle, olje, posamezni deli za vse sisteme na veliko in malo.

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Večletno jamstvo. — Ugodni plačilni pogoji. — Popravila se sprejemajo.

Na veliko in malo potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, sukanec, čevljarška preja, toaletne potrebščine, modno blago, pletenine i. t. d.

Velika zaloga klobukov in slamenikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stobi pošta Domžale. Prevzemajo se tudi stari klobuki in slameniki v popravilo pri Kovčeviči i. Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemajo v sredo in soboto.

Kapital K 20.000.000.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerva okrog K 6.000.000

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — eskompt menic, terjatev, faktur — akreditivi — borza.

Knjigovodja

samostojen bilancnik, starejša moč, se sprejme pod ugodnimi pogoji **takoj** pri večjem industrijskem podjetju v Sloveniji. Stanovanje preskrbljeno. Ponudbe z detaljnimi podatki in pogoji na upravo Slovenskega Naroda pod „podjetje/2865“.

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.

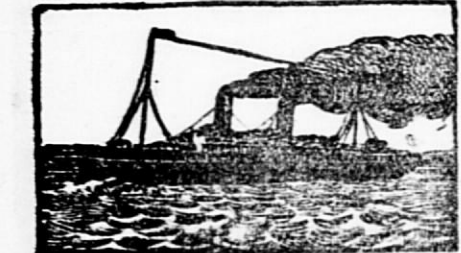
Podružnice: MARIBOR, NOVO MESTO, KOČEVJE.

Barva vsakovrstno blago. Kemično čisti obleke. Svetilolika ovratnike, za pestnice in srajce.

Modni salon Stuchly-Maške

Ljubljana
Zidovska ulica šte. 3.
Dvorski trg šte. 1.

Priporoča največjo izbero spomladanskih klobukov čepic in slamenikov. Popravila se točno izvršujejo. Žalni klobuki v zalogi.

Vsakemu potniku, kateri je namenjen v Ameriko potovati, se priporoča, da se, ako se hoče nepotrebnih potov in stroškov izogniti, zaradi teh pojasnil pravčasno potrdi.

COSULICH - LINE

paroplovna družba v Trstu

prevaža potnike v Južno in Severno Ameriko z najmodernejšimi bizoparniki redno 3 krat mesečno

glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 28

Pojasnila daje in voz ne liste prodaja: **SIMON KMETEC**

Čehoslovaški izdelek Paramon

gumijevi podpetniki

Zajamčeno mirovna kakovost! Nedosežna stanovitnost!

== Tvornica: Bratislava-Petržalka. ==

Prodajna pisarna: Paramon-Gumiindustrie Wien VII., Neubaugasse 7.

Hiša

enonadstropna, na vogalu v sredi mesta Nova Gradiška (Slavonija) preje hotel pri Orlu, obstoječa iz 26 sob, kuhinje, velike kleti, velikega dvorišča in gospodarskih poslopij, se cenó prodá. Kupec se vseli lahko takoj. — Vprašati pri lastniku: **Ivan Schneider**, Nova Gradiška.

CARINSKO POSREDOVANJE

izvršuje najtočnejše in po zmernih cenah

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne Transporte

v LJUBLJANI, MARIBORU, BEOGRADU in ZAGREBU.

KLAVIRJE na obroke in na posodo!

Najslavitejši pianini in harmoniji: Förster, Stelzhammer, Heilmann. — Uglasišvanje in popravila strokovnjaško in cenó.

ALFONZ BREZNIK, bivši učitelj Glasb. Matice, Ljubljana, Kongresni trg 13 (pri ninski cerkvi)

Violine, citre, harmonike. Strune vseh vrst na debelo in drobno. — Velikanska zaloga.

Šivalne stroje „Singer“ in „Kaiser“

vozna kolesa in pnevmatike najfiniste kakovosti po najnižih cenah razpošiljam po vsej Jugoslaviji z izvoznico. **A. Weissberg** Wien II., Untere Donausstr. 23/5. — Katalog o šivalnih strojih ali voznih kolesih po JK 2— v znakmah. Hrvatska korespondenca.

Kopališkim gostom!

Kdor se želi naučiti morja in solčanja na morski obali, naj vé, da „Baška na otoku Krku“ otvara kopališčno sezono s prekrasno obalo 2000 m dolgo, najlepšo vsega Jadrana. Poblizja navodila daje

2457 Hotel Grandić, Baška na Krku.

Žensko zdravilišče toplice Dobrna pri Celju

Akratoterma 37° C, izredno bogata na radiju in ogljikovi kislini. Izvanredni uspehi pri ženskih in živčnih boleznih, boleznih srca, ledic, slabokrvnosti, revmatizmu, protini in vseh pojavih oslabelosti. Termalne naravne ogljikove kopeli, železnati vrelci, masaža, električne, solne in zračne kopeli ter kopeli v vročem zraku. Krasen park. Smrekovi gozdovi. Divni izleti. Nikdar megleno! Vojaska zdraviliška godba.

Sezija maj-oktober. Prospekti zastoj pri upravi kopališča.

Avtomobilna zveza Celje — Dobrna.

Odlične kopališče**Razsvetljevalna industrija**

(Beleuchtungs-Industrie) Fessl, G. m. b. H., Graz I.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glasno zastopstvo palnih gumijevih obrobov za tovorne avtomobile tovarne Walter Martiny. Avto-garaže in avtomobilnice s stikalnicami za montiranje gumijevih obrobov pod vodstvom ing. v centrall, Rimska cesta št. 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Centrala:

Ljubljana, Rimska c. 2.

Podružnice:

LJUBLJANA, MARIBOR, BEOGRAD,
Donajska c. 23. Jurčičeva ul. 9. Knez Mihajlova
tel. št. 470. tel. št. 133. ulica št. 3.

ČOPIČE

za trgovino in industrijo dobavlja ceno **BECK, KOLLER & Co.**, Wien I., Fichtengasse 2 a. — Ceniki za to in poštnine prosto.

Pfaff šivalni stroji

so najpopolnejši! Največja zaloga za vsakovrstno obrt od navadnih do najfineste opreme. **Večletna garancija.** **IGN. VOK**, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Popravila avtomobilov

Največje, najmoderneje opremljene delavnice, garaže za 200 avtomobilov; vsi obratni pomočki za avtomobile. — 200 delavcev. — Zavodova glavica 7-5 milijonov. — Industrijski tir. — Prav blizu mejo. **Steirische Fahrzeugwerke, Puntigam Graz.**

NOTTER I DRUG Zagreb

stručna trgovina uredskog namještaja, blagajna, pisanih strojeva i svih potrebitina, preporuča svoje bogato skladište stolaca i fotelja kao i ostale proizvode iz savijenog drveta uz vrlo povoljne cijene, na malo i veliko. Nalazi se privremeno u skladištu **Illoa** 21. Telefon 9—27.

„Timex“

V. Marsano Telefon 226 Zagreb. Nikoličeva ul. 8. Moderne tvorniške oprave, stroji za vse industrije, precizijsko in grobo orodje, zastopniki prvovrstnih tvornic, prodajna pisarna za Jugoslavijo tvrdke G. Rot, A. G., Wien III. Hidravliške naprave, motorji vseh vrst opreme za mline.

Pomanjkanje bencina odpravljeno!

Vsi bencinovni motorji od 4 HP naprej se prenarejajo na obrat z ogiljem. Novi bencinovni motorji na surovo olje in sesalni plin od 4—100 HP. Nove mlatilne lokomobile. **Motoren- und Motorflug-Fabriks-A. G. Osers & Bauer**, Wien, XX. Bezirk, Dresdnerstrasse 81-85 n. 2510

GRICAR & MEJAC

Ljubljana, Prešernova ul. 9.

Največja zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. Blago za obleke in plašče. Obleke po meri se zgotovijo točno po naročilu.

Konfekcija za dame.